

TRISDEŠIMT METŲ

Birželio 22 dieną su-
eina 30 metų nuo ano lem-
tingo mūsų tautos isto-
rijos momento, kai, Vo-
kiečių-Sovietų karui pra-
sidedant, lietuvių tauta
vieningai sukilo prieš
sovietinį Lietuvos oku-
pantą, paskelbė pasau-
liui lietuvių tautos su-
vereninių teisių vykdy-
mo atstatymą ir sudarė
laikinąją vyriausybę.
Tai galėjo atlikti tik tau-
ta, kurios valstybinė są-
monė buvo puoselėta is-
torinėje kunigaikščių
epochoj, tautinio atgi-
mimo bei nepriklauso-
mybės kovų laikais ir
galutinai subrandinta ne-
priklausomybės klestė-
jimo metuose.

Dabar, iš 30 metų per-
spektyvos su giliu susi-
kaupimu žvelgiame į vie-
ną iš tragiškiausių Lie-
tuvos istorijos laikotar-
pių.

Nacių-Sovietų 1939 m.
rugpjūčio 23 dieną gė-
dingu susitarimu Lietu-
va buvo pasmerkta sovie-
tinei vergijai, kuri pra-
sidėjo 1940 metų birže-
lio 15 d. rusams ją oku-
pavus. Nuo to momento
prasidėjo Lietuvos so-
vietizacija ir sisteming-
as lietuvių tautos nai-
kinimas, pasiekęs savo
viršūnę masinių trėmi-
mų metu 1941 metų bir-
želio 14-18 dienomis.

Nežiūrint žiauriausios
pavergėjų priespaudo-
dos, visoje Lietuvoje gi-
mė ir tvirtėjo pasiprie-
šinimas okupantui, slap-
tosios spaudos palaiko-
mas ir lietuvių Akty-
vistų Fronto vadovauja-
mas. Šio pasipriešinimo
pagrindinis tikslas buvo
atstatyti okupanto sutruk-
dytą Lietuvos suverenu-
mo vykdymą. Tam pa-
lankus momentas atėjo
1941 m. birželio 22 d. vo-
kiečiams pradėjus karą
prieš sovietus. Slapta
surankioti ginklai buvo
nukreipti prieš okupan-
to karines pajėgas ir iš
Kauno radiofono birže-
lio 23 dienos rytą jau bu-
vo paskelbta pasauliui,
kad Lietuvos suverenu-
mas vėl atstatytas. Tuo-
jau buvo sudaryta ir lai-
kinoji Lietuvos vyriausy-
bė. Tuo būdu po trijų
dienų Kauną pasiekusi vo-
kiečių armija rado jį jau
lietuvių valdomą ir tvar-
komą. Herojiškose ko-
vose žuvo daug pasiry-
žėlių, bet didysis tiks-
las buvo atsiiektas. Suki-
limas vyko ne tik Kaune,
bet ir daugelyje kitų Lie-
tuvos vietovių. Taip bu-
vo įrodytas visos lietu-
vių tautos ryžtas gyven-
ti laisvai ir nepriklaus-
omai.

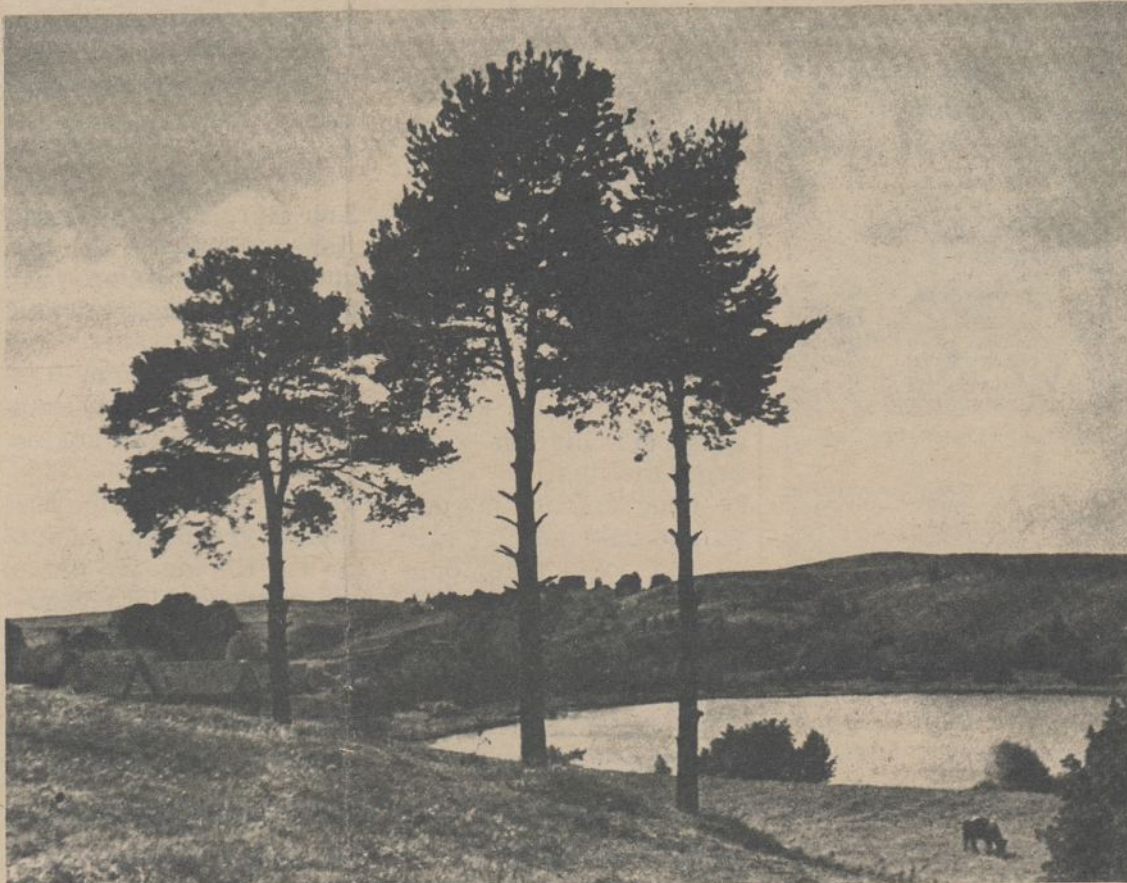
Birželio 24 dieną lai-
kinoji vyriausybė rinko
si pirmojo posėdžio ir
skubiai pradėjo vykdyti
krašto administravi-
mo ir tvarkos atstatymo
uždavinius. Šis faktas bu-
vo staigmena naujam
Lietuvos okupantui ir ne-
siderino su jo ekspansi-
nės politikos planais.
Nei grasinimais, klasta
nei vilionėmis okupan-
tas neįstengė vyriausy-
bės paversti savo poli-

tikos vykdytoja. Po še-
šių savaičių darbo Lai-
kinoji Vyriausybė oku-
panto buvo priversta sa-
vo veikimą sustabdyti
prieš savo ir tautos va-
lią. Taip baigėsi pasku-
tinis nepriklausomybės
švystelėjimas, naujųjų
okupantų nuslopintas. Po
to ėjo treji nacinio te-
ro ro metai kurių metu
lietuvių tauta vėl išvys-
tė visą kraštą apėmusį
pogrindinį pasiprieši-
nimą. Tose pogrindžio
kovos sąlygose buvo su-
daryta ir vieninga poli-
tinė kovojančios tautos
vadovybė -- Vyriausias
Lietuvos Išlaisvinimo
Komitetas. Nacinę oku-
paciją 1944 metais pakei-
tė bolševikinė, iki šiol
tebesitęsianti.

Praslinkus 30 metų
nuo ano didingo Lietuvos
istorijos momento, šian-
dien galime drąsiai
skelbti pasauliui, kad
lietuvių tauta nenurims,
kol Lietuvos suverenu-
mas bus vėl atstatytas.
Tai įrodė 1941 metų su-
kilimas, visuotinis tau-
tos pasipriešinimas oku-
pantams, herojiškos par-
tizanų kovos, gaivališ-
kas pavergtųjų lietuvių
laisvės siekimas ir po
pasauli išblaškytos po-
litinės emigracijos ne-
paliaujamas ryžtas dirbti
ir aukotis tėvynės iš-
silaisvinimo valandai
priartinti. Lietuvos pri-
sikėlimo viltis stiprina
taip pat faktas, kad visa
eilė valstybių dabarti-
nės okupacijos nepri-
pažįsta teisėta esant.

Vyriausias Lietuvos
Išlaisvinimo Komitetas
kviečia visus laisvojo pa-
saulio lietuvius šią reikš-
mingą sukaktį atžymėti
taip, kad būtų padary-
tas reikšmingas įnašas
į Lietuvos vergijos dienų
sutrumpinimą.

Įkvėpime ir mūsų jau
nagai kartai sukilėlių par-
tizanų herojinę dvasią ir
tvirtą pasiryžimą akty-
viai įsijungti į Lietuvos
laisvinimo darbą. Šia
proga raskime būdų at-
kreipti pasaulio viešąją
nuomonę į faktą, kad lie-
tuvių tauta, parodžiusi
tiek heroizmo kovoje už
savo krašto nepriklaus-
omybę, tebėra sovietų pa-
vergta, rusinama, nai-

Trys pušaitės Lietuvos peizaže...

SOVIETŲ DUOBĖS

GASDINANČIOS LAISVĄJĮ PASAULĮ

Praejusiam Dirvos
Nr. rašydami apie ame-
rikiečių-sovietų šnektas
apie atominio apsigink-
lavimo apribojimo gali-
mybes, pastebėjome,
kad abiejų kraštų pozi-
cijos pasikeitė. Iš pra-
džių amerikiečiai tik

kinama, o Lietuva kolo-
nizuojama rusais ir lai-
koma izoliuota nuo išori-
nio pasaulio.

Brazinskių, Kudirkos
ir Simokaičių bandymai
prasiveržti iš sovietinio
kalėjimo atkreipė pa-
saulio dėmesį į Lietu-
vos dabartinę padėtį ir
pagyvino Lietuvos lais-
vinimo pastangas išeivi-
joj. Šios sukakties proga
įvertinkime Lietuvos pa-
siryžėlių žygius ir panau-
dokime juos Lietuvos by-
lai pasauliui išryškinti.

Suderintomis jėgomis
ir ryžtingai veikime, kol
sukilimo ir jopastatytos
laikiniosios vyriausybės
didysis tikslas užtikrin-
ti Lietuvos nepriklaus-
omybę, tada okupantų su-
žlugdytos, bus pasiek-
tas.

Vyriausias Lietu-
vos Išlaisvinimo
Komitetas

New York, 1971.IV.30

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

siūlė atsisakyti nuo
priešraketinių (ABM)
raketų, o sovietai atro-
dė daugiau susirūpinę
tarpkontinentalėm (ICB
M) raketom. Dabar so-
vietai sutinka su vien
ABM apribojimu apie
Maskvą ir Washingtoną,
bet amerikiečiai reika-
lauja suvaržyti ir ICBM.
Motyvus dėl tų pa-
žiūrų pasikeitimo po-
puliariai pereitos savai-
tės NEWSWEEK nr. pa-
aiškina Stewart Alsop.
Esą ilgą laiką sovietai
statydavo savo didžiaus-
ias raketas (SS-9) į pa-
ruošties pozicijas stan-
dartinio būdu. Pradžioje
jie aptverdavo dviem ar
trim tvorom 100 akrų
40 ha) plotą. Po to jie iš
kasdavo ten milžinišką
100 pėdų radiuso ir 25
pėdų gylio duobę. Toje
duobėje sovietai iškas-
davo kitą 30 pėdų radiu-
so, bet jau 120 pėdų gi-
lumo duobę. Toji duobė
būdavo išliejama betonu,
į ją pastatoma raketa, o
duobė po to uždengiama
plieninėm durim. Savai-
me aišku, kad tokia didė-
lė statyba negalėjo likti
nepastebėta šnipinėjan-
čių satelitų. Nuo 1965 m.

iki pereinamųjų metų rudens
sovietai tokiu būdu paruo-
šė 275 raketas. Rudeni-
je pradėjo kasti dar 18
tokių duobių, tačiau spa-
lio mėn. darbai jose
sustojo, kas pasak kitą
Alsopą -- Joseph -- sukė-
lė džiaugsmo kai kuriuo-
se Washingtono sluoks-
niuose: girdi, sovietai ne-
mato reikalo toliau lenk-
tyniauti.

Tas džiaugsmas ta-
čiau buvo neilgas. Sovie-
tai netrukus pradėjo kas-
ti naujas duobes. Ši kar-
tą mažesnes, lygias jų
antrajai duobei didesnė-
je duobėje ir greitai jų
prikasė net 41.

Iš karto buvo manoma
kad tos naujos duobės ski-
riamos ABM, tačiau vė-
liau žinovai sutarė, kad
tos naujos duobės yra
skiriamos patoublintom
SS-9 raketom su dides-
niu skaičium sprog-
tamųjų užtaisų vienoje
raketoje. Čia reikia pa-
stebėti, kad SS-9 užtai-
sas yra 25 kartus galin-
gesnis negu amerikiečių
"Minuteman" raketos už-
taisais. Amerikiečiai
skaitė, kad galingesnis
užtaisas netarnauja prak-
tiškam tikslui, bet sovie-
tai savo raketas yra nu-
taikę į slėptuves, kur
amerikiečiai laiko savo
"Minutemanus". Slėp-
tuvei sunaikinti reikalin-
gas daug galingesnis
sprogimas negu, saky-
kim, miestui.

Kaip ten būtų, naujų
sovietų duobių kasimas
pastatė amerikiečius
prieš keblią problemą,
kurią Stewart Alsopas
ragina šaltai išnagrinė-
ti, o Josephui Alsopui su-
kėlė daugiau pesimistiš-
kų minčių. Girdi, gyve-
nam tamsiausią Ameri-
kos istorijos gyvenimo
metą, kurį galima būtų
sulyginti su D. Britani-
jos istorijos momentu,
kada britai atsisakė rim-
tai žiūrėti į Hitlerio grės-
mę.

Iš tikro netruksta
žmonių, kurie į visą duo-
bių klausimą žiūri kaip į

LIETUVOJE

• Dailininkas Kazys Ši-
monis, gyvenęs Kaune, yra
sulaukęs 83 m. amžiaus. Jis
ir dabar tebedirba. Esama
dailininko gerbėjų, kurie
prašo pakartoti seniai su-
kurtus darbus. Dailininkas
gauna pensiją, bet ir džiau-
giasi turįs progą parduoti
savo paveikslus.

Pasikalbėjime su "Lit. ir
Meno" bendrabarbiu (nr.
14) K. Simonis pasakojo,
mylįs muziką -- dėl to jo
kūryboje tiek daug muziki-
nių motyvų. Jis ypač domi-
si archeologija, istorija,
metraščiais.

• Algirdas Budrys, lietu-
vis muzikas -- klarnetistas,
atlieka devynių mėnesių
stažą Paryžiuje. A. Budrys
dalyvavo su kitų tautybių
muzikais keliuose koncer-
tuose ir gegužės 18 d. daly-
vavo Prancūzijos Radijo ir
televizijos koncertų salėje
įvyksiančiame užsienio mu-
zikų, besitobulinančių Pa-
ryžiuje, baigiamame kon-
certe. Britų muzikas R.
Heims pakvietė Budrį su
kitais dviem muzikais š. m.
liepos mėn. atvykti į Angli-
ją, ir viename festivalių iš-
pildyti Schumano ir Bram-
so kūrinius.

• Taline įvyko šiuolaiki-
nės lietuvių tapybos paro-
da. Buvo eksponuota apie
50 darbų. Estų laikraštis
"Sirp ja vasar" lietuvių dai-
lininkų darbuose rado ro-
mantikos, liaudies meno
bruožų atgaivinimą. Esą,
lietuvių tapyba nepanaši į
estų -- ji esanti formos at-
žvilgiu grubesnė, bravūriš-
kesnė, optimistiškesnė, o
kartais -- labiau nacionali-
nė...

• Lietuvos rašytojai š.
m. balandžio 20 d. savo su-
sirinkime svarstė jaunosios
literatūros kartos ugdymo ir
auklėjimo klausimus. Į
penktąjį, visos Sovietų Są-
jungos rašytojų suvažiavi-
mą buvo išrinkti šie rašyto-
jai: J. Avyžius, A. Baltai-
kis, A. Bieliauskas, K. Kor-
sakas, J. Macevičius, A.
Maldonis, Just. Marcinkevi-
čius, E. Mieželis, J. Pože-
ra ir M. Sluckis. (ELTA)

Pentagono propagandos
arkliuką, kuriuo siekia-
ma gauti daugiau lėšų
ginklavimo reikalams.
Senato užsienio reikalų
komisijos pirmininkas
Fullbrightas yra jūtār-
pe. Be to veikia ištikini-
mas, kad JAV turi pa-
kankamai atominio gink-
lų, kad sovietus atbai-
džius nuo atominio karo,
nors jie turėtų ir dešim-
teriopą atominio bombų
persvarą. Galimas daik-
tas, kad tokioje pažiūro-
je yra tiesos. Karo atve-
ju abeji kraštai, bent te-
oriškai, galėtų sunaikinti
vienas kitą, nepaisant
kas pirmas pradėtų. Kar-
tu tačiau nereikia už-
miršti, kad sovietai savo
atominę persvarą gali
greičiau išnaudoti šan-
tažui -- žiūrėkite mes
turime tiek ir tiek kar-
tų daugiau bombų. Kas
gal neturėtų reikšmės
karo atveju, bet beveik
tikrai darys įspūditai-
kos metu. Dėl viso to Jo-
seph Alsop pesimizmas
gali pasirodyti labai pa-
teisinamas.

Sovietams vis neduoda ramybės 1941 metų sukilimas...

■ Europos lietuviai

LIUDAS VISMANTAS

PENKIOS "MINTYS"

Šiomet Londone pasirodė naujas neperiodinis politikos ir kultūros žurnalas "Mintis". Jį leidžia Liet. Socialdemokratų Partijos Užs. Delegatūra. Tai nebe pirmas šio vardo laikraštis ir žurnalas. "Lietuvių Enciklopedija" aprašo net 4 "Minties" pavadinimu laikraščius ir žurnalus. Pirmąkart "Mintis" gimė 1939 m. Kaune. Ji buvo sumanyta ir leidžiama socialdemokratų. Iki bolševikinės okupacijos išėjo 16 numerių. Ją redagavo Ona Kairienė.

Klaidingai "LE" mini antrąją ir trečiąją "Mintį". Tai buvo tapati "Mintis". Istoriskai ji buvo padaras ne kurio nors asmens, bet politinio kolektyvo, kuris tuo metu Vokietijoje susiorganizavo Lietuvių Demokratų Partijos vardu. "Minties" steigėjai buvo: Stp. Vyckintas, J. Virbalis, dr. prof. A. Rukša, J. Vasaitis ir Klausutis. J. Vasaičiui tebuvo pavesta gauti laikraščio licenciją iš "UNROS". Jis ją gavo ir pasirašinėjo kaip laidėjas. Bet faktinas vyr. redaktorius iki susirgimo buvo. Stp. Vyckintas. Vėliau ją redagavo H. Žemelis, V. Meškauskas ir kt. Šiomet Vasario 16 d. sukako 25 m. nuo šios "Minties" įsteigimo. Ta proga tenka istorines "LE" klaidas atitaisyti. Kartu tenka pabrėžti, kad dipukinė "Mintis" suvaidino nemažą vaidmenį mūsų tremties gyvenime. Ji ėjo tris kartus per savaitę ir buvo spausdinama 12.000 egz. Tai buvo populiariausias laikraštis, kuris jungė visus lietuvius bendram tikslui -- kovai prieš bolševikinę Lietuvos okupaciją. Dėl savo griežto antibolševikinio turinio "Mintis" buvo "UNROS" ir karinės JAV cenzūros nemalonėje. Ji nebuvo pirmosios "Minties" nei kopija, nei tęsinys.

Dabartinė "Mintis" taip argumentuoja savopasirodymą: "Mažiau civilizuotas žmogus gal pasitenkins vienu laikraščiu. O civilizuotai tautai reikia daug laikraščių. Lietuvių tauta, turėjusi ilgalaikę valstybinę praeitį, perėmė kitų Europos tautų politines tradicijas, išgyveno parlamentarinės demokratijos laikotarpį ir todėl turi savo politines sroves, vadinamas partijomis, ir jų spaudą. Tų organizacijų ir spaudos buvimas rodo kad lietuvių tauta yra subrendusi nepriklausomam gyvenimui ir demokratinei santvarkai".

Šį žurnalą redaguoja Redakcinė komisija, vyr. red. J. Vilčinskas. Žurnale namaža įdomių politinių straipsnių. Skaitytojai supažindinami ir su mūsų naująja literatūra: Ed. Cinzo "Mergaitė su apelsinu", K. Barėno "Sapnai" ir Vyt. Žilinskaitės "Juokas". Red. ir adm. adresai: "Mintis, Lithuanian House, 1 Ladbroke Gardens, London, W. 11. Great Britain. Numerio kaina: 2 JAV dol., arba 50 anglišų penų.

• Bremene kovo mėn. įvyko LB apylinkės narių susirinkimas. Pirmininkavo K. Dikšaitis, sekretoriavo Fr. Šlenteris. Apylinkės pirm. Br. Skruodis metiniam pranešime nusiskundė, kad Bremeno apylinkė labai sumažėjo narių skaičiumi. Priežastis esanti 1968 m. vykdyta narių registracija. Bendruomenės nariai nemato reikalo pasirašyti persiregistravimo pareiškimų. Naująją Bremeno apylinkės valdybą sudaro: K. Dikšaitis -- pirm., Fr. Šlenteris -- ižd. ir J. Dikšaitienė -- sekr. Kontrolierius -- kun. A. Keleris.

• Stuttgarto apylinkėje į naują valdybą išrinkti: pirm. Z. Glemžienė, vicepirm. kun. K. Senkus ir ižd. Eug. Lucienė. Kontrolės komisijon: P. Suoka, J. Gasiūnas ir S. Baublienė.

• Ilgametis Stuttgarto apylinkės buvęs pirm. K. Šimanauskas š.m. balandžio 16 d. atšventė 65 m. su kaktuves. Šiuo metu jis leidžia ir redaguoja "Lietuvių Žodį".

• Huettenfeldo apylinkės pirmininku vėl išrinktas nenuilstąs bendruomenės darbuotojas mokyt. S. Antanaitis. Valdybon -- mokyt. A. Veršelis ir P. Jurgauskienė. Kontrolės komisijon: mokyt. A. Krievickas ir A. Šiugždinis.

• Saarlando - Beaumarais apylinkės naujojo valdybon išrinkti: Alg. Palavinskas -- pirm., Vyt. Rainys -- ižd. ir sekr., S. Nagelienė -- kontrolierė.

• Muencheno apylinkė išleido Motinos dienos skirtą gražų, spalvotą, iliustruotą žinių biuletenio 5 numerį.

• Čia taip pat buvo suruošta įvairių tautybių tremtinių knygų paroda. Pažymėtina, kad per pirmuosius 5 pokario metus lietuviai išleido daugiau sia knygų: latviai -- 719, ukrainiečiai -- 718, gudai -- 189, lietuviai -- 755. Spaudos leidyboje lietuviai po ukrainiečių užėmė antrąją vietą: lietuviai išleido 142, o ukrainiečiai -- 232 spaudinių.

Prieš 50 metų išrado vaistą nuo cukrinės ligos...

Jungtinėse Tautose Pasaulio Sveikatos Organizacija balandžio 7 dieną minėjo 50 metų sukaktį nuo insulino atradimo ir tą dieną išgiliojo Pasaulio Sveikatos konstitucija, pagal kurią Jungtinės Tautos duos medicinišką pagalbą atsilikusiems kraštams.

1921 metais Kanadoje, dr. Charles Best ir dr. Frederick Banting pasiskelbė pasaulinę sensaciją -- insulino išradimą, tuo išgelbėdami milijonus žmonių, kurie serga cukrine liga -- diabetes melitus. Iki tolai ko daug žmonių mirdavo nuo cukrinės ligos ir nebuvo jokių priemonių juos išgelbėti. Cukrinės ligos simptomus kiek sumažindavo speciali dieta.

Šiandien kiekviename dideliame mieste yra susidariusios diabeto organizacijos, kurios kovoja su cukrine liga ir duoda žmonėms patarimus, kaip gydytis ir saugotis turint cukrinę ligą.

Dr. Richmiel Levine, Tarptautinės Diabeto Organizacijos prezidentas skelbia, kad diabetas žmonių tarpe didėja ir šiandien ta liga paliečia 1-2% visų gyventojų.

Šiais metais viso pasaulio medicinos spauda, gydytojų organizacijos minėjo 50 metų insulino išradimo sukaktį. Kanados valdžia išleido specialų pašto ženklą tai garbingai suakčiai paminėti.

Kas yra cukrinė liga (diabetes melitus), kaip ji pasireiškia ir kokios būna priežastys? Normaliai kraujyje cukraus kiekis yra pastovus nuo 85 iki 115 mg. Tą pastovų cukraus kiekį reguliuoja kasos liaukos išdirbtas produktas -- insulinas. Insulinas reguliuoja angliavandžių apytaką t.y. cukraus perėjimą į riebalus sumažinant gliukozės kiekį kraujyje.

Jei kasos liaukos funkcija sumažėja ir tam tikra dalis celių gamina per

mažai insulino, tuojau cukraus koncentracija kraujyje padidėja, cukrus atsiranda šlapime ir pasireiškia cukrinės ligos simptomai. Atsiranda nepakankamas gliukozės išnaudojimas ir kepenys per daug gliukozę produkuoja. Diabeto metu riebalai kūne netaisyklingai suskyla, ne pakankamai sudegą ir susidaro ketoninės medžiagos kurios nuodija organizmą.

Gali atsitikti, kad kasos liauka per daug prigamina insulino ir vieton cukrinės ligos atsiranda kita liga, kiti mirtingi ligos simptomai. Kokia priežastis, kad kasos liaukos per mažai gamina insulino ir sukelia cukrinę ligą.

25% cukrinė liga persiduoda paveldėjimo keliu. Cukrinę ligą sukelia pas gyvulius operacijos keliu išimant kasą, bet jų gyvybė palai-koma jei gauna insulino injekcijas. Kasos liaukos infekcija kai kada

duoda nepakankamą funkciją ir atsiranda cukrinė liga. Kasos kraujas in dų sklerozė duoda cukrinę ligą, kasos liaukoje atsiradus fibrozei (jungiamas audinys) ir kitos priežastys kurios sukelia kasos funkcijos sutrikimą ir cukrinę ligą.

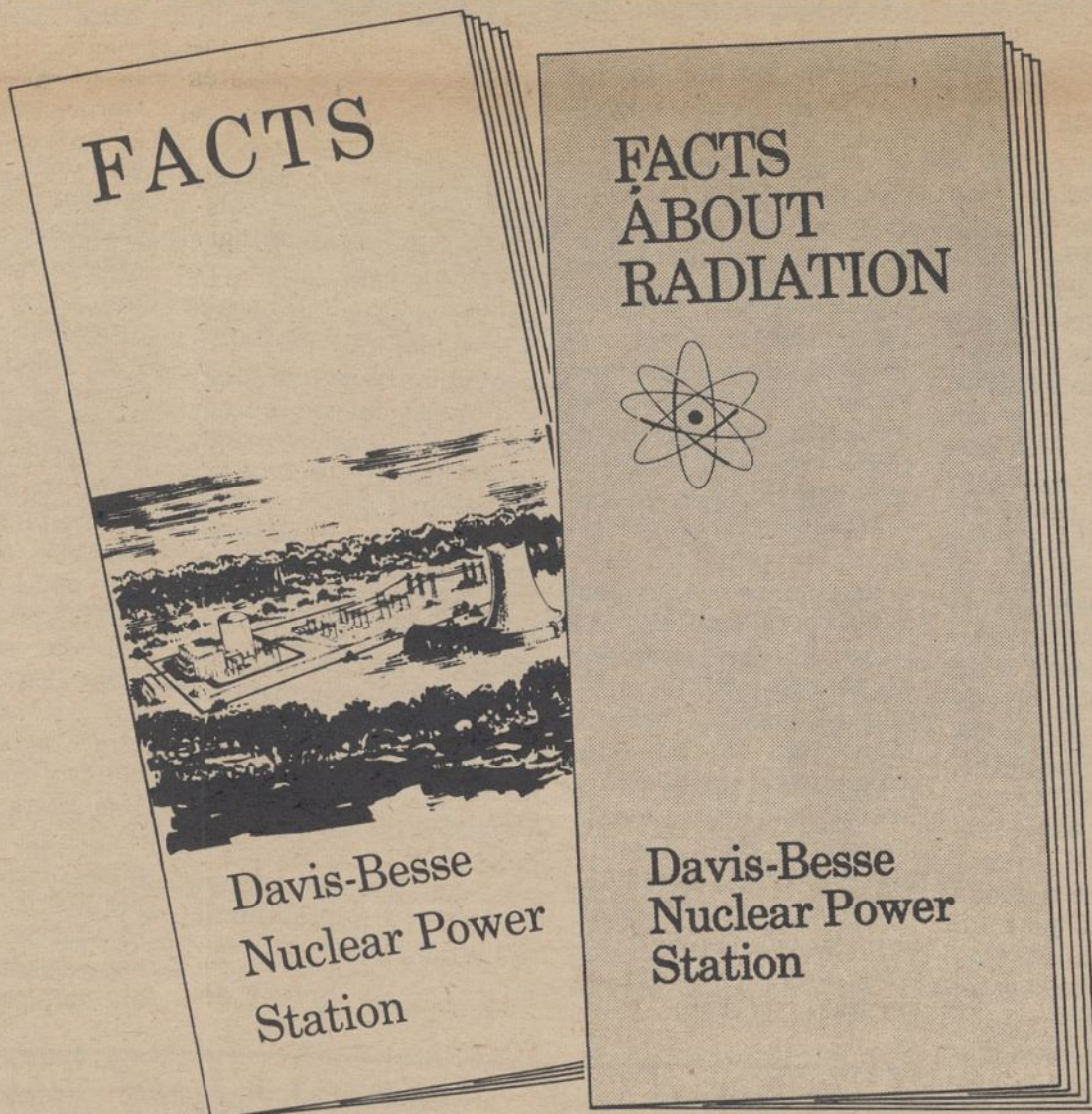
Pas nutukusius žmones cukrinė liga pasitaiko dažniau, negu su normaliu svoriu. Cukrinės ligos simptomai: didelis troškulys, apetito padidėjimas, dažnas šlapinimasis, silpnumas, odos niežėjimas, odos furunkulosė ir blogas žaizdų gyjimas. Šiems simptomams atsiradus reikia kreiptis į gydytoją.

Dr. K. Pautienis

WANTED
TRUCK SPRING FITTER
AND
FURNACE MAN
Steady work.
WHEELING SPRING SERVICE CO.
23rd & Main St.
Wheeling, West, Virginia 26003
304-2330570

(33-37)

Kaip gali atominė energija jums tarnauti?

Ji atliks viską, ką jums padarydavo elektra.

Svarbiausias dalykas tai padės jums užsitikrinti elektros jėgą, kurios jūs turite teisę tikėtis.

Elektros gaminimas atominių jėgainių, kaip Davis-Besse Nuclear Power Station, yra tikriausias būdas pagaminti neribotą kiekį elektros, kuri reikalinga Northern Ohio, apsaugojant visą vandenį, orą ir estetinę aplinką, taip svarbią mūsų atečiai.

Kiekvienas besidomįs geresniu rytojumi, yra suinteresuotas tikrais duomenimis apie atominę jėgą.

Mes turime dvi įdomias brošiūras, kurios atsako į klausimus galinčius jums kilti apie Davis-Besse atominę jėgainę. Mes su malonumu pasiūsim jums, tik užpildykite kuponą dešinėje.

Environment
Public Information Department
The Illuminating Company
55 Public Square
Cleveland, Ohio 44101

Yes, I'd like copies of your fact books on the Davis-Besse Nuclear Power Station.

Name _____

Address _____

City and State _____ Zip _____

The ILLUMINATING Company
An investor-owned Company Serving The Best Location in the Nation

DIRVATHE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6244

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRAŠANT • PAVARDE PASIRAŠYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

VARGŠAI TIE MOKYTOJAI

Visi gerai žinome, kad mokytojo profesija visuose kraštuose ypač svarbiausia, nes ruošia tautos ateitį, valstybių vadus, mokslininkus ir darbininkus, formuoja valstybių piliečius. Tačiau jų darbas mažiausia vertinamas už kitas profesijas ypač atlyginimo atžvilgiu. Jie gauna žemiausias algas, nors profesija sunki ir atsakinga. Todėl ir čia Amerikoje mokytojai pradėjo net streikuoti, nežiūrint, kad dėl tų streikų nukenčia nieko nekalti jų mokiniai.

Dar didesni ir atsakingesni darbai atlieka išeivijos lituanistinių mokyklų mokytojai, pasišventę liai už simbolinį atlyginimą, o kartais ir be jo. Jų pareigos dar sunkesnės, nes lietuviška mokykla yra tik priedas vaikams prieš kasdien lankomos įprastos amerikietiškos mokyklos. Čia mokytojas ne tik moko vaikus tėvų kalba taisyklingai kalbėti ir rašyti, bet ir auklėja juos lietuviškojo dvasioje. O tai yra pati svarbiausia lietuviškos mokyklos paskirtis. Jei mokytojas tikrai nuosirdžiai dirba, tai gali išauklėti ne tik lietuviukus, bet ir būsimus mūsų organizacijų vadovus, būsimus lietuvių rašytojus ir žurnalistus iš pat mažens nuosekliai pratinant skaityti šalia lietuviško vadovėlio ir laikraštėlių, o vėliau jau ir patiems rašyti į vaikų laikraštėlius. Nereikia aiškinti, kokią svarbą ir didelį tautinį darbą atlieka išeivijos lietuvių mokytojai, apie kuriuos retai terandame mūsų spaudoje, nei apie jų laimėjimus nei mokyklinio darbo problemas. Retai lietuvių visuomenė jiems ateina į talką.

Pažymėtina, kad tikrai New Yorke pagaliau buvo atkreiptas dėmesys ir į lietuvių mokytoją, kur Darbininko redakcija, įvedusi tradiciją kasmet atžymėti keletą itin pasidarbavusių lietuvių asmenų, jau antri metai iš eilės "oskarus" įteikė ir lituanistinės mokyklos mokytojams. Pernai Jadvygą Matulaitienę 20 metų veiklos sukaikties proga, o šiemet Kazimierą Šventoraitienę, be pertraukos išdirbusiai Mairono šeštadieninėje mokykloje 19 metų. Tai sveikintina Darbininko redakcijos iniciatyva.

Tačiau, nepalyginamai blogesnės sąlygos nei viso laisvojo pasaulio mokytojai ypač paver-

tos Lietuvos dabartinis mokytojas, kuris nežiūrint savo taipgi mažiausio už kitas profesijas atlyginimo, turi atlikti ne vien mokytojo tarnybą, bet ir visokias šalutines pareigas. Jie turi ne tik mokyti vaikus mokslo dalykų, bet ir sekti jų nuotakas, galvoseną, įtaigoti juos, kad sektų savo tėvus bei draugus ir pranešinėti, kad gerbtų ir liaupsintų savo tėvynės okupantą ir t.t. Kad taip yra štai matome iš Vilniuje leidžiamos Tiesos, kur mums jau savo melo aprašymais apie Kudirką gerai žinomas Tiesos bendradarbis V. Miniotas rašo:

-- Šiuo metu didelė dalį propagandistų sudaro mokytojai. Reikėtų pamerinti mokytoją propagandistą, reikėtų puoselėti tą tradiciją, kad pedagogas matome pirmose propagandistų gretose. Komunisto paskyrimas propagandistu turi būti jam pats svarbiausias partinis įpareigojimas (1970.11.29).

Štai kur glūdi vargšo okupuotos Lietuvos mokytojo pagrindinė profesijos dalis -- ne mokyti ir auklėti Lietuvos vaikus, bet eiti ir enkavedisto pareigas. Tas pats autorius nurodo propagandisto svarbą ir dejuoja, kad jie per mažą rodo toje tarnyboje širdies, būtent:

-- Mes visuomet turime atsiminti, kokią atsakomybę tenka propagandistui. Jis neša į mases partijos žodį. Jis kalba apie tai, kas labiau rūpi partijai ir vyriausybei... Kaip gali šis žodis paveikti žmogų, jei propagandistas kalba nepasirodęs, jei jis kartoja senai girdėtas ir visiems žinomas tiesas, neparodydamas nuosirdumo nei idealizmo, o tik priverstinai atlikdamas savo pareigas. Į tokias paskaitas žmonės ateina ne iš idealizmo, o iš pareigos, -- skundžiasi korespondentas, nesugebėdamas tačiau nuslėpti kokią sunki rezistencinė dvasinė kova vyksta pavergtos mūsų tėvynės mokytojo širdyse, jeigu jis nėra aklaiparsidavęs okupantui.

Tokių mokytojų prievartavimą ryškiai parodo ir neseniai nuteisto kun. A. Šeškevičiaus byloje vaikų apklausinėjimais sudarant kaltinimo bylą prieš tą kunigą už vaikų mokymą religijos bažnyčioje. Apie tą iš anksto sufalsifikuotą teismo

KAD JI BŪTŲ GYVA

Jurgis Gliauda

Šiomis dienomis Vilties Draugijos leidykla išleido žinomos žurnalistės ir Dirvos bendradarbės Emilijos Čekienės straipsnių rinkinį vardu "Kad ji būtų gyva".

Tai imponantiškai solidi knyga (per 400 pusl.) Meniniu knygos apipavidalinimu rūpinosi dailininkas Paulius Jurkus. Jis nupiešė knygos aplangą ir daug užsklandų, kurios visos išlaikytos lietuviškų raštų motyvais. Tai suteikia rinkiniui tam tikrą nekasdieniškumą, iškilmingumą ir lietuvišką intymumą. Knygoje yra dvylika nuotraukų, vaizduojančių lyg iliustracija, vieną kitą minimą tekste temą. Yra ir autorės fotografija.

Rinkinyje sudėti rinkiniai Čekienės rašiniai, kurių ankstesnieji siekia 1954 metus. Rašiniai buvo tilpę Drauge, Laisvojoje Lietuvoje, Karyje, Moteryje, Santarvėje, Vienybėje ir Dirvoje. Paskirais skyriais apie 125 straipsnių, sutilpo šių pavadinimų rubrikose: Lietuvė Motina tremtyje, Lietuviai Tėvui tremtyje, Lietuvė moteris veikloje, Kad Ji būtų gyva, Lietuviškojo gyvenimo nuotaikos, Tautinė Sąjunga, Žvilgsnis į spaudą, Ji buvo lietuvaite. Daugiausia raštų paimta iš Dirvoje tilpusių. Įvado žodį parašė dr. A. Gerutis.

Periodikoje tilpę talentingos publicistės Čekienės raštai nėra rašyti probėgine intencija. Tai dažniausiai svarstymai, gilinimasis į reiškinio esmę ir sekmingas atradimas amžinų, nekontamų ir labai brangių asmeniui, šeimai, visuomenei principų. Būdamas pedagogas, autorė nuostabiai spalvingai supina rašinio temą su lakiu, elegantišku dėstymu. Jos rašymo stilius pagauna skaitytoją iš pirmosios eilutės ir kas žingsnis, toliau, džiugina ir turtina lietuviškos širdies toks aiškus ir toks ryškus pulsas. Iš periodikos išrinktieji rašiniai nepaliesti laiko pereinamumo. Jų tezės amžin-

sprendimą plačiai aprašė Draugas 1971.3.17 d., kur tarp kitko sakoma: "Pasirašyti neteisingus liudijimus vaikus prikalbėjo mokyklos direktorė parengtinio tardymo metu. Paaiškėjo, kad direktorė grasino elgesio pažymio sumažinimu, jei liudininkas nepasirašys tardymo protokolo..."

Tai tik vienas iš nuolat vykstančių pavyzdžių okupuotojų mūsų tėvynėje. Pravartu išidėmėti, kurie dar nežino ar žinoti nenori, kad, kur vyksta tironija -- ten smurtas ne tik patrankų vamzdžioose, ne tik kalėjimuose ir kankinių kameronose, bet ten tironija kalba ir tėvų patarimais, motinų šypsenais ir vaikų balsais, anot vengrų poeto, jų sukilimo dalyvio Gyula Illyes.

E. Čekienė

nos, jų forma pagauli, jos sakiniui gali pavydėti dažnas beletristas. Didelė lietuviškos visuomenės gyvenimo ir siekių pažinimo apimtis įtaigoja skaitytoją nuosekliai sekti dėstymą ir sukurti su išmintingai pareiškimomis išvadomis. Moteriškos emocijos žavesys nuolatos pristato temas humanistinėje šviesoje ir kartu su pina humanizmą su lietuviškos ir lietuviybės prasme. Lietuvių publicistikoje Čekienė atsistoja vienoje iš iškiliausių vietų.

Reikėjo daug dienų ir metų, kol visas rašinių arsenalas susikaupė šiai knygai, kol nedylančios laiko dantyse temos atrado savo vietą rinkinio darne.

Šioje knygoje Čekienė aprėpia didžiulę lietuviškos išeivijos tematiką, nuolatos atsigrįžta į tolimą ir aistringai mylimą Lietuvą. Kaip tautos celę ir lietuviybės išlikimo pamatą ji ypatingai vertina ir adoruoja šeimą. Motinos, tėvo ir vaikų santykių ryškumas yra jos mėgiamiausia tems. Tur būt jokia lietuvių publicistė neprirašė tiek eilučių apie moterį, veikiančią visuomenėje. Šios knygos skyriuje "Lietuvė moteris veikloje", skaitytojas mato daug to veiklos niuansų. Ji apoteozuoja moteris kankines Sibiro tremties sąlygose. Ir ji provokuoja lietuves išseives gylintis į aplinkos problemas, atremti daugelį problemų ir lietuviybės išlaikymo ir tobulinimo poreikius.

Staigiu posūkiu ji ima apžvelgti amžinas lietuvių tautos problemas. Emocija ir santūrumas kondensuotame sakinyje atveda skaitytoją į Klaipėdos atvadavimo su kaktį, į Lietuviai miške temą, į Vasario šešioliktąją... Be visuomenininkės instinkto Čekienė negalėtų dėstomas temas išvelgti. Ir be publicistės talento jinegalėtų šios knygos sukurti. Visuomenininkės ir publicistės polėkis į humanistinę erdvę ir sukurė šį rinkinį. Jos pasikiri straipsniai, savyje išbaigti poskyriai, yra nepamainoma medžiaga paskaitininkų dėstomas temoms. Dėstymo entuziazmas užkrečia skaitytoją humanizmo, tėvynės ir tėvynainio meile.

Čekienė neturi sarkazmo arba smerkimo problemoms, kurios kryžiuojasi su jos požiūriu išeities punktu. Ji nagrinėja tas problemas santūriai, kruopščiai ir atmeta jos dėlto, kad jos nėra pilnavertės, dažnai sroviniai spekuliacinės, dažniausiai gi (kaip tarybinės spaudos rašiniai) inspiruoti svetimų, ne lietuviškų jėgų.

Ji niekadoms neina į polemiką, bet tenkinasi savo individualiai pagautos problemos ištirimu. Svarstymas yra esminis jos rašto elementas. Emocija, jausmingumas yra apšvietimas, kuriuo Čekienė pagauliai ir šil-

Emilija Čekienė, knygos "Kad ji būtų gyva" autorė.
V. Maželio nuotrauka

tai nutvieskia savo pareiškimą arba savo svarstymą.

-- Emilijos Čekienės

publicistikoje glūdi gilus patriotizmas, -- pastebiu dr. A. Gerutis. -- Ji yra (Nukelta į 6 psl.)

Šis bei tas

• Kartais nugirstame, kaip mūsų spaudos mėgėjai daro įvairias pastabas apie įdedamas nuotraukas laikraščiuose puslapiuose, taip pat ir apie parašus po jomis. Ypatingai išryškėjo viena tokia pastaba. Jei pvz. būna atvaizdas nedidelis būrelis asmenų (6-8-15), tai kodėl fotografas pažymi pavardę tikrai keletą, kokių 3-5 ir būtinai tik tuos nuolatinus nuotraukų dalyvius, kurie kone kas savaitę rodosi spaudoje ir jau lengviausiai kiekvieno atpažįstami ligi nuobodumo? Tačiau kurie veidai nuotraukoje yra bent kiek naujesni ir dar nematyti, todėl įdomesni (imama spėlioti -- kokių čia dar veikėjų pasipildė mūsų tautinė veikla?) -- kažkodėl paliekami visai nepažymėti. Taip skaitytojo doras smalsumas nuviliamas. Be to, nėra teisinga nei mandagu nedidelę nuotrauką surdžiuoti žmones: vieni labai svarbūs ir vardais pagarbintini, o kiti -- bevardžiai anonimai, nė cento neverti, tik šiaip sau balastas...

• Dar nejaunesnis įspūdis, kai fotografas įvardija maždaug viso būrelio veidus, bet vieną ar porą jų išskiria užrašydamas -- "neatpažinti asmenys". Žinoma, gali pasitaikyti tikrai neatpažįstamų, bet tai -- kokioje scenoje, iš ankstesnių laikų, bent iš prieš 20-50 metų nuotraukoje, kuri dedama dabartinės spaudon kaip vaizdus praeities paminklas. Tačiau jei rodoma nedidutė grupelė iš dabartinių viešųjų įvykių, kuriuose mes čia pat dalyvavome, tai -- neateistina. Galima visada pasiteirauti kitų, gretomis stovintių. Arba jei tingėta išsisteirauti, tai nesiųsk tokios įžaidžiančios nuotraukos! O gyvą dabarties visuomenės dalyvį, čia pat mūsų tarpe esantį ir kultūrinuose renginiuose buvantį, su kitais bendraujantį, t.y. ne kokį slapuką, dėti į laikraštį pavadinant "neatpažįstamu" -- per daug storžieviska, bemaž pasityčiojimas.

• Daugelis ilgai spėliojo ir niekaip negalėjo išlukštenti: ką reiškia, kokios kilmės yra tas garsusis Gvytatas? Galop tartum išspręsta mįslė. J. Vaičiūnienė straipsnyje apie to vieneto koncertą Chicagoje sako -- tai esą šio toks darinys iš lietuviško žodžio gyvatvorė. Jei tai tiesa, tai vertėtų ir atversti į tikrąją lytį, būtent -- Gvytavorė. Vieneto vardas yra ryškiai svarbus tautos kalbai garsinti. Kaip vėliava arba herbas senovėje.

Šiuo atveju įdomi dar viena aplinkybė. Per eilutę metų mūsų žurnalistai ar korespondentai tiek daug kartų ir plačiais straipsniais rašė apie tą Gvytatarą, smulkiai apipasažodami vieneto gimimą, augimą, dalyvius, pasirodymus, šokių programas, bet -- niekada nepasmalsavo paties pirmutinio dalyko: kas tas per vardas? Tai blogai atestuoja jų žurnalistinį akyumą, gebumą savarankiškai faktus gildinti -- tartum rašo tik tai, kas liepiama, ir nejaucia, kuo itin susidomės skaitytojas.

• Apie vieną naujai iškylandį, nepaprastai talentingą solistę rašoma: "Jei galima prie ko nors kibti, tai tik prie pavardės... Susilavinčios, sulenkintos mūsų pavardės yra toks griozdas, tokia sunkenybė, kuria, ypač gyvendami svetimoje šalyje, turėtume veikliausius nusikratyti. Ar scenai neužtektų gražios pavardės Gina Butkutė? (Keleivis nr. 17). Tikrai pas mus ši labai svarbi sritis -- svetimoje šaly pirmiausia save ir savo Lietuvą reprezentuojame pavardės skambėjimu! -- kažkodėl visiškai niekieno negelbstima. Jei turėtume kokią savos kalbos komisiją ar bent kiek bendruomeniškesnę kultūros (ar švietimo) vienatę -- juk nebūtų sunku saviškiam patarti gražiau susitvarkyti su vardais ir pavardėmis? O tai yra būtina itin tiems, kurie daugiau iškyla viešumon, rodosi scenose, savo vardu puošia mūsų ir svetimųjų spaudos puslapius. Rimto kalbos žinovų patarimo, turbūt, daugumas paklaustyti, tik, deja, to dalyko pasigendame. Gal tarp daugelio auklių -- nesižinome, kieno tai pareiga?

• Jau anksčiau buvo girdėta kalbant, kad pavyzdžiui toks puikus monumentalių skulptūrų kūrėjas R. Mozoliauskas -- tiesiog liežuvį laužia savo pavardės griozdu. Sako, argi jis nėra lietuvis, kad būtinai tebevelka tą slavišką uodegą? Greičiausiai tai yra baudžiavos laikų palikimas, kai ir A. Baronas turėjo pinigais nusipirkti dokumentus ir pavardę -- Baranauskas (tik taip galėjo išeiti į kunigus-vyskupus).

Tos susilavinčios pavardės mūsų tautoje nėra jokia ilgalaikė ar istorinė šeimų vertybė, o tik sulenkėjusių vargonininkų arba klebonų neperseniai sukurta "gamyba". Pvz. mano kaimyno kelmo dar tik vos apie šio šimtmečio pradžią (ar praeitojo galą) pavardę įgavo trejų lytį, nes netyčia pasitaikė vaikus krikštyti vis kitoje bažnyčioje. Ir dabar tiesiog neįtikimai -- dviejų tikrųjų brolių vaikiai rašosi pagal krikšto dokumentus skirtingom pavardėm, lyg būtų negiminės. Tokias apgadintas, iškraipytas pavardes branginti nereikia, o -- kuo greičiau žmoniškai tvarkyti. Gaila, labai gaila, kad šiuo atveju bendruomeninės paramos nėra.

LIETUVIŠKOS VEIKLOS TIKROVĖ JAV-se

Prieš ketvirtį šimtmečio VLIK'as Lietuvoje ir ALT'as JAV-se iškūrė to paties tikslo vėdinį: sutartinai ir nepartiniai būdu siekti Lietuvos išlaisvinimo. Abiejose institucijose buvo susitarta atidėti partinius skirtumus į šalį ir bendrame darbe vadovautis lietuvių vienybės principu. Po keletos metų Vokietijoje gimė Pasaulyje Lietuvių Bendruomenės idėja. Jos kūrėjų buvo sutarta taip pat dirbti nepartiniai būdu, siekiant Lietuvos laisvės ir lietuvių išlaisvinimo. Abiejose institucijose buvo susitarta atidėti partinius skirtumus į šalį ir bendrame darbe vadovautis lietuvių vienybės principu. Po keletos metų Vokietijoje gimė Pasaulyje Lietuvių Bendruomenės idėja. Jos kūrėjų buvo sutarta taip pat dirbti nepartiniai būdu, siekiant Lietuvos laisvės ir lietuvių išlaisvinimo.

Bendruomenės steigėjai JAV-se, atrodo, ne pilnai įvertino lietuviškosios veiklos tikrovę, nors toji realybė buvo ir tebėra labai paprasta ir nusistovėjusi. Čia iš tradicijos dalis mūsų tautiečių bendrinėje veikloje nori reikštis per savas organizacijas, ton veiklon deleguodami savo organizacijų atstovus. Dalis lietuvių bendrinėje veikloje nori reikštis ne per savas organizacijas, bet be tarpiai - individualiai. Prieš metus Dirvoje kėliau klausimą ar neatėjo laikas abi šias veiklos kryptis suderinti, o ne laukti, kol viena iš jų išnyks. Problema sunki, tačiau nėra neišsprendžiama, jei iš abiejų pusių būtų parodyta geros valios. Lietuvių Bendruomenė laimėtų daug, nes būtų išspręstas visų jos narių atstovavimo reikalas JAV-se. Taip pat būtų atsiekta ir nemaža patirtis nauda. Kai individas išrenkamas į LB organus, tai jis atsineša tik dvi, kad ir labai darbščias rankas. Kai organizacija savo atstovą deleguoja -- už jo pečių stovi visa jo organizacijos tauta. Darbo rankų niekados nėra per daug. Gaudėjų trumparegiškumui, pasiūkusiu ardyti ALT'ą ir vieningą Amerikos lietuvių laisvinimo darbą, sugalvojusių ir pravedusių apgaulingą rezoliuciją, kuri bus pagrindu tolim esniems lietuvių ginčams.

Tą patį nutarimą PLB Valdybos vicep. visuomeniniams reikalams dr. H. Brazaitis, Dirvos Pastabų nei Nuomonių skyriuje pavadino "utopiniu". Šio nutarimo kritika, atrodo, labiausiai nepatinka jo žodinė redakcija. "Sujungti į vieną organizaciją" -- netiksliai išsireiškta ir ne apie tai daugumai šio nutarimą rėmusių Tarybos narių kalbėjo. Deja, ta sesija apamai buvo vedama "žybt" metodu, tad dalykiškai apgalvoji-

ba ir tą klausimą kuo greičiau teigiamai išspręsti. Šeštoji LB Taryba seniai išrinkta ir jau turėjo dvi sesijas -- Clevelande ir Philadelphijoje. Tarybos praplėtimui klausimas iš esmės nei vienoje iš jų nebuvo svarstomas, nes jos prezidiumas (nors ir primygtinai bei pakartotinai prašomas) tam reikalui neskyrė sesijos laiko. Tiesa, Philadelphiajos sesijoje iš bėdos buvo "lopomos skylės" New Yorko Apygardos protestui patenkinti. (Plačiau apie tai žiūr. Antibendruomeniškumo bendruomenininkų beiėškant Nr. 9-11, Dirva 1.22-27). Prezidiumas neleidžia Tarybos nariams LB visuotinio bei Tarybos praplėtimo klausimu tačiau pasisakyti. Iš savo pusės jis atkakliai bruko iš anksto suredaguotus nutarimus Vasario 16-tosios aukų rinkliavos reikalu. Ties prezidiumo propaguojami nutarimai, chichgiško atstovo žodžiais išsireiškusi, daugiau priminė vieną lietuvių ruošimąsi į kovą prieš kitus. O ne LB funkcijų aptarimą. To pasekoje daugelis Tarybos narių pajuto būtiną reikalą JAV LB-nės ir ALT'o veiklos derinimo klausimu pakalbėti iš esmės. Nebepasikliaujant prezidiumu, kad pastarasis tuo klausimu paruoš dirvą, buvo paskubomis surašytas ir priimtas sekantis nutarimas:

a) Įgalioti JAV LB Centro Valdybą kreiptis į Amerikos Lietuvių Tarybą siūlant pradėti pasitarimus JAV LB-nės ir ALT-ui susijungti į vieną organizaciją. Ta organizacija pilnai atstovautų visai JAV lietuvių visuomenei ir vykdytų visus jos politinius bei kultūrinius uždavinius.

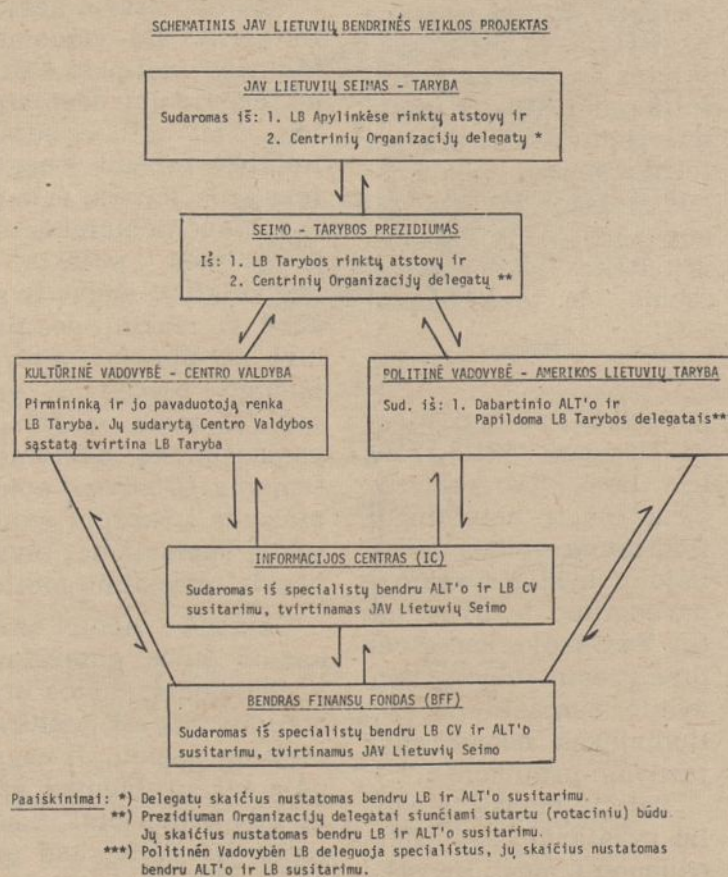
b) Tam klausimui sekančioje JAV LB Tarybos sesijoje skirti pakankamai laiko.

Ši LB Tarybos nutarimą Naujienų sausio 6 d. vedamasis pavadino: "Gudreivų trumparegiškumui, pasiūkusiu ardyti ALT'ą ir vieningą Amerikos lietuvių laisvinimo darbą, sugalvojusių ir pravedusių apgaulingą rezoliuciją, kuri bus pagrindu tolim esniems lietuvių ginčams".

mui nebuvo nei laiko, nei energijos. Kad ir netobuloj redakcijoje, mano supratimu, tai labai svarbus nutarimas, nes jis užakcentavo reikalą ALT'ui ir JAV LB-nės turtis dėl tvirtesnių pamatų Amerikos lietuvių bendrinei veiklai suderinti. Tad aš šį nutarimą Dirvos 1-29 taip įvertinau: "Ši Tarybos nutarimą aktyviai parėmusieji pabrėžė, kad atėjo laikas ir tikrai palankios sąlygos LB ir ALT veiklos apjungimui. Dvidešimties praėjusių metų praktika parodė, kad dirbtinės įtakos ir veiklos sričių pasiskirstymas tebuvo tik laikinas ir bėdos susitarimas. Jis daug bereikalingos trinties ir kitų negerovių atnešė. Paskutiniu metu tarptautinėje plotmėje pagyvėję įvykiai ir su jais atsiradusios platinės galimybės būtinai reikalauja galimai didesnės JAV lietuvių pajėgų konsolidacijos. Pastaroji tebus galima tik geresnius organizacinius pagrindus padėjus. Gerą valią ir pakantumą būtinai reikia parodyti iš abiejų pusių. To reikalauja ir lietuvių išlaisvinimo darbai". Š.m. balandžio mėn. VLIK'o iniciatyva sušauktam Veiksnių atstovų pasitarime New York'e taip pat buvo išreikštas visų sutartas pageidavimas ALT'o ir JAV Lietuvių Bendruomenės veiklą suderinti (žiūr. ELTos pranešimą Dirvoje.)

SCHEMATINIS PROJEKTAS -- PASITARIMŲ IŠEITIES TAŠKAS.

(Žiūr. šio projekto brėžinį)

Labai panašų projektą esu pateikęs antrame Spaudos, Radijo ir Bendruomenininkų pasitarime Tabor Farmoje. Jis buvo palankiai komentuo- tas spaudoje ir trečiame tų pačių veikėjų pasitarime Tabor Farmoje. Nuosirdžiai kviečiu Amerikos Lietuvių Tarybos ir JAV Lietuvių Bendruomenės darbuotojus šį projektą giliau

pastudijuoti ir pateikti konkrečias pastabas bei mūsų sąlygose labiau priimtinas alternatyvas. Tikiuosi atsiliepinį ir spaudoje. Už konstruktyvią kritiką ir pozityvius pasisakymus iš anksto dėkoju. Tiesa, projektas sąmoningai nėra pilnai detalizuotas, o tik pateikti rėmai, kaip išeities taškas pasitarimams. Projektą tegali detalizuoti tik suinteresuotų institucijų atstovai, arba jų pavesti įgaliotiniai. Nutarimus šiuo klausimu, žinoma, tegali daryti visi JAV lietuviai per specialius referendumus.

Mano pateiktam projekte atsišpindi:

1. JAV lietuvių veiklos realybė.
2. Išlaikytas lygybės principas abiejų institucijų veiklos koordinavime.
3. Išpildomas Visuotinio kriterijus VLIKo priimtos Lietuvių Chartos prasme.

4. Nenusižengiama demokratiniam savivaldos principui, tačiau paliekama laisvė kiekvienam lietuviui veikloje reikštis individualiai, arba per savas organizacijas.

5. Bendrinės veiklos palengvinimas periferijose:

- a) išvengiant duplikacijos,
- b) nebevaržomas veiklos sričių pasirinkimas,
- c) išvengiama "ideologinis susikryžavimas", ypatingai jaunimo tarpe ir kt.

Vienybės troškimas veikloje savaime jos ne atneša. Reikalinga konkretumo veiklos tiksluose ir geros valios jų siekime. "Geras atsiskaitymas daro gerus draugus", sako senas graikų priežodis. Visuomeninėje veikloje jis ypatin gai atsimintinas.

JAV bendruomenininkai savo veiklos planus ir atskaitomybę pateikia Taryboje. ALT'o veikėjai -- Lietuvių Kongre-

Pasikalbėjimas su Albertu Laurinčiuuku

Albertas Laurinčiuukas pagarsėjo savo knygele apie Ameriką. Ir ištikro knygelė verta dėmesio. Kas jos neskaitė, tas nežino, kad tarybinis žurnalistas privalo turėti nežabojamą vaizduotę.

Bet apie knygelę jau nei bloga, nei gera netartina, jes ji jau perėjo į istoriją.

Tačiau, tos pat knygelės reinkarnacija vykdoma ir vėl. Ir vėl mūsų Albertas prabilo apie Ameriką. Todėl pateisinamas mūsų spiritualistinis pasikalbėjimas su garsiuoju tarybiniu žurnalistu.

Mums teko kalbėtis su jo dvasia per spiritualistinį seansą. Tas pasikalbėjimo metodas buvo parinktas dėl to, kad į interview lauką kaip tik įkliuvo dvasios.

Buvo taip:

"Tiesoje", apie kurią dr. A. Avižienis pasakė, kad "Tiesa" skelbia netiesą, kovo šešioliką Albertas Laurinčiuukas paskelbė savo naujintėlaičius išpūdžius iš jo naujintėlaitės kelionės po Ameriką. Albertas parašė:

"Atvykę Pentagoną, turistai sužino daug skaičių ir faktų. Tačiau gidai jiems nepasako, kur yra gynybos ministro kabinetas, kokius planus ruošia atskirų kariuomenės rūšių štabai, ką slepia Pentagono požemiai. Jie negali to pasakyti, nes patys nežino. Pentagono lankytojai gali pavaziuoti požeminiu traukinėliu, išvestu po Pentagono rūmais, tačiau jie negali nusileisti į labirintus, esančius žemiau požeminio traukinėlio trasos".

Albertas tačiau nepastatė priešiškos, ir Tarybų Sąjungai naudingos, konfrontacijos, tvirtindamas, kad pav., Maskvoje turistai, gidų vedami, gali keliauti bet kuriais Kremliaus požemiais ir gauti žinių apie kariuomenės dalis, išskirstytas Tarybų Sąjungoje.

Kodėl jis nenurodė tos naudingos Tarybų Sąjungai iliustracijos, per spiritinį seansą mums nepavyko sužinoti. Išsąukta Alberto dvasia tylėjo, kaip vandens į burną prisiėmus. Todėl mums teko klausimą statyti kitaip.

-- Sakyk gi, Albertai, ar yra, kaip ir Pentagono, labirintai po Maskvos ofisais?

-- Oho, -- atsakė Alberto dvasia, -- ir dar didesni ir gilesni, kaip Washingtone. Pas mus viskas yra giliau ir plačiau.

-- Sakyk gi, Albertai, ar yra labirintai, pavyzdžiui, po Lubiankos rūmais?

-- Apie kokią Lubianką kalbate? Ji pradžioje vadinosi Čeka, paskui GPU, paskui NKVD, paskui KGB. Apie kurią gi kalbate?

-- Apie bet kurią. Kaip atrodo ten labirintai? Apie tai mes kalbame.

-- Jūs nesusigaudote dėl elementarių dalykų, -- pasakė Alberto dvasia. -- Pirma, labirintai po Lubiankos rūmais buvo naudojami pirmosioms revoliucinėms čistkoms. Kada labirintai prisipildė čistkų liekanomis, buvo atidaryti kiti labirintai. Šie buvo naudojami Ježovo metu. Vėliau atsidarė Stalino čistkų labirintai. Dar vėliau atsivaro Berijos labirintai... Apie kurias gi kalbate?

Blūddelis apsisuko ir nekantriai subildėjo. Alberto dvasia nekantravo. Mes paklausėme blūddelio (Alberto dvasios):

-- Kalbame apie tuos labirintus, kuriuos Maskvoje gidai rodo turistams.

-- Jūsų provokacija skamba, kaip trečioji rublio pusė, -- nukirto blūddelis.

Mes dar šiaip ir kitaip bandėme blūddelį judinti ir privesti kalbėti, bet jis atsisakė bendradarbiauti. Mes taip ir likome nesužinoję, kodėl Washingtono Pentagono turistai važinėja požemiuose traukinėliu, ir kodėl Albertas Laurinčiuukas (blūddelis) nutilo, užkalbintas apie Lubiankos požemius?

jekte ir yra konkretūs pasiūlymai šiam organui sudaryti.

Tad kviečiu Gerb. Amerikos Lietuvių Tarybos ir JAV Lietuvių Bendruomenę vadovybes panaudoti šį projektą kaip išeities tašką diskusijoms JAV lietuvių bendrinei veiklai ap-

jungti. Gera valia ir noras matyti daugiau kas mus jungia, o ne kas išskiria padės prieti prie konkrečių susitarimų. Pastovesnių susitarimų išsiilgusiai laukia JAV lietuviai ir jiems likimo uždėti dideli ir svarbūs darbai Lietuvos ir lietuvių išlaisvinimo labui.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

KŪRYBA IR MOKSLAS

Antroji SIMO laida

Pirmoji Jurgio Gliados knygos SIMAS laida buvo išparduota per vieną mėnesį. Stambūs užsakymai po šimtą knygų bematant ištuštino sandėlio atsargas. Knyga buvo išparduota dar nepasirodžius spaudoje tos knygos vertinimams.

Tragiškasis į laisvę pėsiveržiančio ir atstumto žmogaus epizodas visad išliks kaip apeliacija į istoriją. Ir dabar, ir už kelių metų, ir keliasdešimties metų, Simo Kudirkos įvykis šurpina žmonių širdis ir pripildys jas pasipiktinimu prieš tas aplinkybes ir žmones, kurie neišgirdo pagalbos šauksmo, kurie neištiesė pagalbos rankos.

Keliasdešimt civilizuotų žmonių pasielgė šlykščiau už džiunglių žvėris, stebėdami jų akys kankinamą žmogų. Šia prasme Simo Kudirkos epizodas ir vertas vaizduoti jį tos dienos amplitudėje. Šia prasme tam neesminiai įvada į įvykį, platus istoriniai aiškinimai bei statistiniai kokie nors surinkti daviniai. Socialinė, psichologinė, netgi, jei gu taip galima čia išsireikšti, sukrėčiančiai esatinė įvykio prigimtis glūdi piūvyje per patį įvykį. Tam piūviui atskleisti autentiškos me džiagos suteikė gana plačio investigacijos, kur įvėlti į įvykį asmenys, prisaikdinti, tai yra, įpareigoti sakyti tiesą, davė savo parodymus. Tardė Transporto departamentas, tardė Krašto apsaugos įstaiga, vėliau tardė Kongreso pakomitetis. Vėliau buvo išleisti tardymų rezultatai knygos formoje.

Tačiau į laisvę besiveržiančio lietuvių tragedijos šie tardymai kaip ir neatskleidžia. Tai visoje jų sumoje yra dalyvavusių tragedijoje asmenų liudijimai ir,

kas išidėmėtina, pasiteisinimai. Kiekvienas tų tardymų knygos puslapis reikalingas pasitarti tarp eilučių, reikalingas kritikos ir esmės ryšio su dėstoma tema nuovokos. Juo labiau visa tai išskyla kitoje šviesoje dabar, kada visuomenės ir investigacijų nusmerktas elgesys savaime provokuoja pasiteisinimus ir "gerus", deja karštu momentu nerealizuotus norus.

Nenuostabu, kad pirmosios laidos išpardavimo paskatinta Vilties leidykla išleido antrą SIMO laidą. Leidykla negalėjo ne atsilipti į Simo užsakymus, jau pirmajai laidai išsibaigus.

Tie patys užsakymai šimtiniomis paženklino ir antrosios laidos pasirodymą. Dabar knyga ėmė pildyti kitus, lietuvių apgyventus kontinentus. Pirmasis antrosios laidos užsakymas buvo iš Australijos (100 egz.) su nurodymu, kad tai nėra paskutinis ir vienintelis užsakymas.

Leidykla norėtų priminti skaitytojams ir jautriai Simo tragediją išgyvenusiems tautiečiams, kad labai paranku apsupinti SIMO knygą ir kuo plačiausiai pasaulyje išsimėčiusius lietuvius. Jie dažnai neturi pakankamo ryšio su leidykla, kartais juos varžo ir procedūra siųsti knygos prenumeratą į kitą kraštą. Tačiau tai labai lengva padaryti užsakant jiems knygą tiesiog iš leidyklos. Tokiu būdu SIMAS pasieks tolimiausius mūsų planetos pakraščius. Patogu ir pigu išrašyti Simą pažįstamiems tautiečiams, kur jie begyventų. Gavusi užsakymą leidykla atliks likusį darbą. Tie, kurie jautia padarę, tegu skatina ir kitus tokiu būdu po visą pasaulio lietuvių paskleisti SIMO tragedijos knygą. Pav. Vokietijoje, kiekvienas Vasario šešioliktosios gimnazijos mokinys norėtų turėti Simą savo knygnešlyje. To pat norėtų lietuviai mokinukai Italijoje. Tikrai knygos užsakymu iš Amerikos galima patenkinti jų kuklius ir tokius jautrius pageidavimus.

O kur dar ir mūsų jaunuoliai, nešioję demonstracijų plakatus? Ar jie visi turi šią knygą, kurioje jautriai ir išsamiai aprašytas įvykis, dėl kurio jie demonstravo, šalo ir verkė? Ar ne tėvų pareiga žinoti, ar jų, tokie pavyzdingi lietuviai vaikai turi Simą savo knygų lentynoje? Ar ne šeštadienio mokyklose Simas turėtų būti kartu su vadovėliais, ir iš tos medžiagos rašytini referatai? Stp. Vykintas siūlo SIMO ištraukas idėti į mokyklinių skaitinių antologijas.

Antroji SIMO laida, kol kas, dar gali patenkinti jūsų užsakymus. (t)

SUKAKTUVINĖ "LA TRAVIATA"

CHICAGOS LIETUVIŲ OPEROS SCENOJE

ANTANAS NAKAS

Prieš 6 metus Lietuvos Operos pastatytoji "Traviata" šiais metais gegužės m. pasitikome kaip seną mėgiamą ir pažįstamą. Verdi kūrybos persilaužimo laikotarpio muzika ir geras dramos turinys dar ir dabar gyvas, patrauklus, jaudinantis.

Traviata yra 16-ji Verdi sukomponuota opera, kurią jis parašė per 4 savaites. Turėdamas jau didelį kompozitoriaus patyrimą, ir gerą libretą, melodijos šiai operai jo sąmonėje plaukė kaip tyro kristolo vanduo iš žaliuojančio dangaus mėlynėje aukšto kalno. Melodijų, recitatyvų, arijų išradingumas neturi sau lygaus pavyzdžio. Ši opera Verdi kūryboje buvo kažkas naujo, nepatirto, taip kaip būna dailininkų gyvenime, kurie kartais pagauti impulso ir blikstelėjusios minties poveikyje, karštingiškai sukuria jau daugiau nepakartojamą trapią viziją, kuri dienos šviesoje pranyksta kaip rūkas. Šios operos vizija -- tai amžina meilės tema, kiekvieną kartą vis nauja, nepakartojama, jaudinanti, žodžiais dar neišsakyta ir neišdainuota. Violetos meilė -- kurtizanės "su aukso širdimi" meilė.

Tarsi leitmotyvas, operos pradžioje ir paskutiniame veiksmo praskamba styginiuose instrumentuose permatoma tyra, tyli melodija, charakterizuojanti Violetos sielos būseną, trumpą jos žemišką meilę, vienkartinę ženklinantį, po išgyventos čia kančios, anapus ramybės ir jau viskam abejingumą. Šiai muzikai skambant Violeta nakties glūdimyje viena kambaryje. Pro atdarą langą iš sodo plaukia lelijava mėnulio šviesa. Danguje mirkčioja didelės žvaigždės. Pradžią gegužės. Nakties tyloje girdisi kaip šnabžda su siglaudę gėlių pumpurai ir kvepia naujai praskalusi žolė. Artėjanti mirtis išlygina ir nuramina kančias ir skausmus. Viskas darosi abejinga: ir paliekanti meilė ir nakties glūdimyje

paliekantis sodas pilnas kvepiančių gėlių". Kaip keista! Kaip man gerai! Aš nieko nebijau! Tai paskutiniai Violetos prieš mirtį žodžiai.

Šią sceną priminiau sąmoningai, kad parodyti kiek iš aktorės reikia subtilios vaidybos, kad žiūrovo sąmonėje nesukelti per daug sentimentumo arba geriausiu atveju romantizmo, kuris šiais laikais nėra per daug populiarus.

Šiais metais turėjome dvi Violetas: Daivą Mongirdaitę ir Gina Čepkauskienę. D. Mongirdaitė dainavo premjeroje ir paskutiniame spektaklyje, o G. Čepkauskienė gegužės 2 d. Violetos rolę nelengva. Nevisi koloratūriniai sopranai šiai rolei tinka. Reikia dramatinio balso atspalvio. Mongirdaitė šias sąvybes turi. Violetos rolėje vaidybiniai ji buvo užtikrinta, grakšti, sceniškai labai maloniai atrodanti. Vidutinio pajėgumo balsas aukštutinėse koloratūrinėse gaidose buvo pakankamai lankstus, muzikali, gera frazuotė. Ypač geros buvo 3-jo ir paskutiniojo akto subtyliai pravestos scenos apie kurias jau minėjau, jog jos reikalavo didelio takto ir švelnumo. Operos klasės partitės studijų metu prisidėjo prie geresnės vaidybos ir sceninio laisvumo. Kaikurių muzikinių frazių aukštutinių gaidų ilgesnis užlaikymas, sąskaiton ritmo, būtu daugiau prisidėjęs prie dainos grožio.

Antroji Violeta -- Čepkauskienė parodė labai gražių balsinių ir vaidybinį sugebėjimų. Galime nuoširdžiai pasidžiaugti, kad Kanadoje susilaukėme gražaus tembro koloratūros. Ji turi skambančias aukštutines gaidas, tačiau gana aštrias pačias aukštutines (pav. 3-čios oktavės Do), kurias reikėtų labiau išlyginti arba labiau dengti. Vidutinio registro tembras nelygus -- kartais sultingiau

skambantis, kartais dusliai. Menininko ieškojimo kelias sunkus. Prieš spektaklį patirti nusivylimai, karteliai nubluko sekmadienio spektaklyje, kada jos Violeta scenoje drąsiau pradėjo gyventi, balsas drąsiau skambėjo. Vaidyboje šiek tiek trūko sceninio patyrimo ir geresnio savo partijos mokėjimo. Iš publikos ji, kaip ir Mongirdaitė, susilaukė užpelnytų padėkos. Prie kitų jos privalumų reikia priskaityti jos gerą diktą.

Stefan Wicik -- Alfredo rolėje dalyvavo visuose trijuose spektakliuose. Jis yra mūsų operos malonus ir visų mėgiamas svečias. Jis dalyvavo ir pirmuose mūsų Traviatos pastatymuose 1966 m. Nuo to laiko jo lyrinis tenoras su dramatiiniu atspalviu dar labiau subrendo, įgijo malonų lygų tembrą, labai tinkantį Alfredo rolei. Pavienėse mizanosenose, arijose ir duetuose parodė muzikalumą ir jautrų įsijautimą į Verdi muzikos grožį.

Ypač daug simpatijos

VIRŠUJE: Chicagos Lietuvių Operos jubiliejinio "La Traviata" pastatymo pirmas veiksmas. Z. Degučio nuotrauka

jis įsigijo iš scenos kolegų ir klausytojų už gerai paruoštą ir kruopščiai išminktą lietuviškai savo partijos tekstą.

Nerija Linkevičiūtė -- Floros partijoje suvaidino gerą Violetos draugę ir draugę su Algirdu Braziū -- Germonto rolėje vokaliniai bei vaidybiniai nemažai prisidėjo prie spektaklio sekmingos eigos.

Antraeilėse rolėse ypač išsiskyrė Bernardas Prapuolenis -- barono Douphol vaidmenyje. Jo vokaliniai ir vaidybiniai resursai labai tiko šiai rolei. Julius Savrimavičius ir Bronius Maciukevičius savo dalyvavimu pagyvino operos eigą. Margarita Momkienė nuoširdžiai atliko Violetos tarnaitės rolę. Kiti dalyviai, sužymėti programoje: V. Marčiukaitis, V. Petrikonis ir P. Oleka operos kolektyvui buvo geri talkininkai.

Trečiąją operos veiksmą paįvairino baletas su solistais šokėjais Violeta Karosaite ir Jaunučiu Puodžiūnu, kurie su-

(Nukelta į 6 psl.)

MONTREALIO "GINTARAS" ATVYKSTA Į BOSTONĄ

Montrealio ansamblis "Gintaras" gegužės 23 d. atvyksta į Bostoną ir 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliiečių Draugijos III-a, auditorijoje, 368 W. Broadway duos tautinių šokių ir dainų festivalį. Bostono lietuviai pirmą kartą matys šį puikų Kanados jaunųjų lietuvių menininkų vienetą, išpildant lietuvių liaudies dainų, muzikos ir tautinių šokių pynę, palydint lietuvių liaudies muzikinių instrumentų orkestrui, gal vieninteliu šios rūšies Amerikoje. Po programos šokiai, grojant Worcesterio R.M. Trio orkestrui. Veiks užkandžių ir gėrimų bufetas. Visi Bostono ir aplinkinių kolonijų lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti į šį jaunimo festivalį, pasigrožėti mūsų iškiliu jaunuimu, kuris taip puikiai reprezentuoja lietuvišką žodį, dainą ir šoki. Rengėjai: LB Bostono apylinkės valdyba.

TRAVIATA...

(Atkelta iš 5 psl.)

kūrė ir baletu choreografią.

Aleksandras Kučiūnas, ilgametis mūsų operos dirigentas ir šios operos režisierius, kordinavo viso spektaklio eigą. Traviatą galima būtų labiau priskirti prie kamerinio pobūdžio operų, kurioje yra daug subtilios muzikos. Ji kaip trapi krioštolinė vaza, išnešta į saulės šviesą sužiba visomis vaivorykštės varšomis. Kučiūnas jautrus muzikas sugėbė jo tai atlikti. Tačiau spektaklis susidaro ne vien iš muzikos garsų. Režisieriaus, dailininko ir kitų scenos menininkų reikalas apipavidalinti mizanscenas, kurios suteiktų spektakliui vienybę, jautrą ir atgiję veikalą personažai, sudarytų žiūrovams tikrovės iliuziją, be kurios nėra spektaklio. Veikalas idėją sukuria visas kolektyvas, bet ne vienas kuris aktorius. Mizanscenas įgalina režisierių įjungti į scenos erdvę visą ką jis randa veikalui naudanga. Čia reikia ne vien muziko nuovokos, bet reikia turėti didelį scenos pažinimo užnugarį ir svarbiausia -- fantaziją. Dirigentui pavyko išryškinti muzikos grožį, bet nepakako pakankamo scenos pažinimo. Operos klasės vedėjo patirtis ši kartą jam nedavė pilnos galimybės apjungti visą spektaklį. Jei turime gerus operos dirigentus, tai iš mūsų aktorių gali me turėti tokiopat laipsnio režisierius. Pav. I-jo akto masinės scenos dengė laikuriuos choro dalyvius ir dėlto choras nesutapo su orkestru. Flora Bervoix -- Violetos draugė, savo suruoštame baliuje, sėdėdama sofoje visai nesudarė vaizdo, kad ji bū-

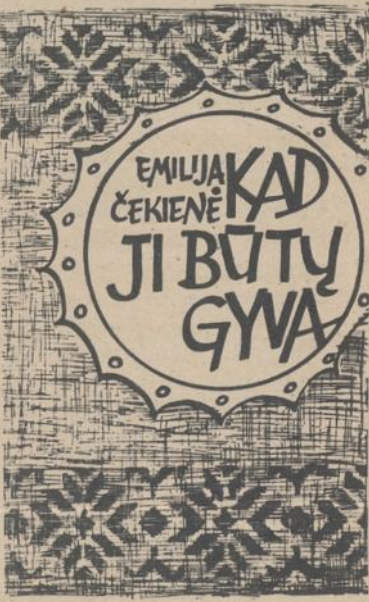
tų baliaus šeiminkė. Trečiojo ir paskutiniojo veiksmo Violetos ir Alfredo susitikimo scenos buvo gana blankios vaidybiniai. Masinių scenų sugrupavime stoka buvo proporcijos ir didesnio įvykių reagavimo. Jei nepats dirigentas, kurio dėmesys buvo užimtas kitais labai svarbiais dalykais tai rež. padėjėjas galėjo šiuos trūkumus pastebėti ir juos pašalinti?

Paminėjus visus matomus operos dalyvius, ne galime pamiršti tų, kuriems spektaklio metu neplojame ir nematome, tačiau be kurių mes savo operos neturėtume ir negalėtumėm ją džiaugtis. Tai chormeisteriai: Alice Stephens ir Alfonso Gečas, kurių dėka operos choras išaugo į dėmesio vertą vienetą. Kitas didelis operos ramstis -- Česlovas Rukuiža, kurio žinioje yra kiekvienas scenos rekvizitas, dekoracijos ir apšvietimo išradinimas drauge su savo bendradarbiau Kaziu Cijūnėliu, bendradarbiaujant su dekoracijų menininku Jurgiu Daugvila.

Daug kartų prieš spektaklį teko matyti Česlovą Rukuižą stovint puslaidžio scenoje, chaosu sukrautų dekoracijų, susimąsčiusi, galvojančią kaip sutvarkyti šį chaosą, kad prieš žiūrovo akis tie scenos rekvizitai dabar tokie bedvasiai pilki, mirę, atgytų ir scena kaip Hofmano pasakose magiškai atgytų ir pavirstų tikrovės iliuzija. Tų scenos magikų mes nematome ir jiems neplojame. Be jų scena būtų tuščia ir mirusi. Rukuiža, manopaklaustas, kas jį paskatino pamilti scenos darbą atsakė: "Meilės lietuviškam teatrui. Aš jaučiuosi daug turintis atiduoti Lietuvai ir jei mano kuklios pastangos suteikia žiūrovui

džiaugsmą, man to užtenka".

Tačiau visų darbų sumanytojai -- Operos valdyba, kurios priešakyje šiais metais sutiko būti judrus, energingas ir darbštus pirmininkas -- Gediminas Kazėnas ir nariai: S. Dziugienė, V. Radžius, J. Vidžiūnas, G. Bičiūnaitė, V.V. Momkus ir V. Marčiukaitis. Dėka jų pasiūlymų kasmet mūsų opera išvysta vis naujus, rūpestingai paruoštus, operos pastatymus ir dėl to užbaigai norėjęs pakartoti skaitytus žodžius, kad asmeninis žmogaus gyvenimas, tiek visa žmonijos istorija yra vienas didžiulis ir nuolatinis kūrybos vyksmas, kaip laisvės ir žmogiškos didybės ženklas.

KAD JI BŪTŲ GYVA

(Atkelta iš 3 psl.)

tremitėje tėvynės meilės ir Lietuvos laisvės šaukly.

Kodėl taip? Kodėl mums atitenka malonumas pasitikti mūsų kultūros istorijoje tur būt pirmą toki stambų, pakilų ir lietuviškos pilnavertybės ženkle sukurtą lietuvių, moters ir patriotės, straipsnių rinkinį?

Atsakymą suteikia jautrus autorės eilėraštis "Ilgesys" (pusl. 60):

Kai po kiemą bėginėjo
Dar basa,
Ją mintyse vis lydėjo --
Tik mama.

Iš sodybos ji išėjo
Dar maža.
O mintyse jau lydėjo
Lietuva.

Daugel metų kai praėjo,
Ji nebta,
Bet mintyse vis tebėra
Lietuva.

Ne bakūžėj ji gyvena --
Prabangoj,
Ir jos mintys gulant,
keliant
Lietuvoj.

"Kad ji būtų gyva" rinkinys yra puiki dovana mūsų jaunimui bet kuria proga: ar tai būtų mokyklos baigimo ceremonija, ar vardinį bei gimtadienio šventę šeimoje, ar kaip prasmingiausią vestuvinę dovana. Visų pirma, jaunimas turi skaityti šią knygą ir gilintis į dėstomas tezes. Ir tai, kad šią knygą smagu skaityti, kur beatskleisi jos puslapius ir vis ipuoli į naują, šviežią temą, daro ją savotiška lietuvių baterija išeiškos kasdienybės sąlygose.

PAGALVOK

Kai kurie vyrai dar ir šiandien pasigenda begarsio filmų, nes jiems būdavo didelis malonumas žiūrėti į žiopčiojančias moterų lūpas ir negirdėti nei žodžio.

* Vienas išmintingas sakiny yra daug vertesnis už blogą knygą.

* Mokslininkams būtų daug lengviau pasaulyje kovoti su triukšmu, jei žmonės žymiai rečiau naudotų savo burnas, o dažniau -- savo smegenis.

* Kuo labiau žmogus ieško savo laimės, tuo labiau laimė nuo jo bėga!

* Ar žinote, kad Sovietų Sąjungos rinkiminėje sistemoje esama ir gana gerų savybių: po rinkimų nereikia iki vėlyvos nakties sėdėti prie televizijos ir laukti balsavimo rezultatų!

* Koks didelis yra džiaugsmas padaryti žmogų laimingesniu apie tai net nežinant!

* -- Tai dar vis besispariai? -- užklauso senokas sutikęs seniai matytą draugą. Užklausė žvilgtelėjo į savo kojas ir lėtai atsakė: -- Dar vis besispariai, tik dulkių vis mažiau sukeiliu! Paruošė V. Š.

• Lietuvos Statutų (1529, 1566 ir 1588 m.) vertimu į lietuvių kalbą Lietuvoje labiau susidomėta tik prieš keletą metų. Buvo pradėta ruošti dideliu darbu: naujai paruošti visų trijų Lietuvos statutų tekstus, parašyti išsamius jų komentarus, sudaryti žodynus ir statutus išversti ne tik į lietuvių, bet ir į rusų kalbą. Darbas vykdomas kolegijos, į kurią įeina istorikai, filologai ir teisininkai.

Statutų redakcinės kolegijos narys Stasys Lazutka "Lit. ir Meno savaitrašty (nr. 15) plačiai palietė statuto darbo sunkumus, klūtis. Vilniaus universitete šiuo metu prie statutų dirba penkių katedrų mokslininkai. Įdomu, kad daugiausia ligšiol nuveikę rusų katedros mokslininkai, gi lietuvių katedros mokslininkai aktyviau dirba tik pastaruoju metu. Ji yra baigusi sudaryti Pirmojo Lietuvos statuto tekstą, išvertė jį į lietuvių ir rusų kalbas, parengė platų lietuvių-rusų ir originalo (senosios gūdų) kalbos žodyną. Esama dar daug kitų darbų. Statutai būtų greičiau parengti spaudai, bet, atrodo, nevyksta visus besidominčius mokslininkus suburti į vieną kolektyvą.

• Jonas Dambrauskas, žymus chorvedys, vargonininkas ir kompozitorius, tebegyvena, eidamas 80-sius

gyvenimo metus, Kaune, pastaruoju metu -- Šančiuose. Pasikalbėjime su "Lit. ir Meno" bendradarbe Ona Narbutiene (nr. 17) J. Dambrauskas, kalbėdamas apie praeitį, veiklą muzikos baruose, prisiminė ir jo dainas, parašytas operos, solistams. Jis paminėjo, daug dainų specialiai parašęs "puikiems dainininkams -- V. Grigaitienei, A. Kučingui, A. Sodeikai, V. Jonuškaitei". (ELTA)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

GEGUŽES 15-16 D. Clevelando ateitininkų metinė šventė.

GEGUŽES 15 D. Vakarėnė ir šokiai Nauj. parapijos salėje, mokyklai paremti. (531-8429).

GEGUŽES 22 D. Čiurlionio ansamblio išvykos P. Amerikon koncertas Nauj. parapijos salėje.

GEGUŽES 23 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas.

LIEPOS 18 D. ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė.

RUGPĖČIO 8 D. Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu gegužinė šv. Juozapo parke.

RUGSEJO 25 D. tradicinis Dirvos vakaras.

SPALIO 23 D. Grandinėlis balius šv. Jurgio parapijos salėje.

m
MAY CO

BUDGET
STORES
DOWNSTAIRS

Pirkite mieste penktadienį
10 val. ryto iki 5:45 v. v.
Skyriuose iki 9:30 val. vak.
Mes duodame ir keičiame
Eagle Stamps

"Donald Duck"® ar "Noah's Ark" Neprosijamos paklodės ir lovos užtiesalai

Truputį su mažu defektu!
Gyvų spalvų mėgiamų
komikų charakteriai

72x104 viengubai lovai
viršutinės paklodės
jei be priekaištų 4.99

2.99

42x36 pagalvių užvalkalai
jei be priekaištų 4.98
pr. 2.96 pr.

7.99

Viengubos lovos užtiesalai
jei be priekaištų 10.99

Pagyvinkite savo vaiko kambarį su šiomis žaismingomis jaunatviškais paveikslais paklodėmis ir lovos užtiesalais. Abi yra medvilnės ir sintetinės medžiagos mišinio, kuris niekad nereikalingas prosijimo!

©Walt Disney Productions.

BUDGET DOMESTICS, visose 7 krautuvėse.

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskačius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Roma Jasinevičiūtė, John Carroll universiteto biologijos kurso studentė, laimėjo vieną iš keturių šiaurės Ohio Universiteto studentams skiriamų stipendijų. Šias stipendijas North East Ohio American Heart Draugija skiria atrankos keliu. Atsižvelgiama į projekto originalumą, jo svarbą širdies ligų tyrime ir taip pat studento akademinę lygį.

Romos projektas numato tirti kraujo indų enzimų, kurie atskiria cholesterolį nuo riebalinių rūgščių. Tyrimo darbas bus atliekamas Cleveland Clinic tyrimo laboratorijoje, dr. Antano Butkaus priežiūroje.

Kaip ir kiekvienais metais, varžybos dėl šių stipendijų ir šiemet buvo didelės, tad Romos Jasinevičiūtės laimėjimas yra džiuginantis ir paskatinantis reiškinys mūsų jaunųjų akademikų tarpe.

Parduodami du namai viename sklype 43x400. Shawnee Ave., prie Naujosios parapijos. Priekinis namas turi 3 miegamuosius ir abiejuose namuose yra rūšiai. Telefonuokit Laurich Realty 481-1313.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

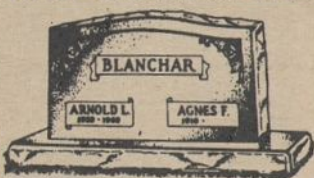
APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE CLEVELAND, OHIO 44114
TELEF. 621-6036

Sears SPRING MONUMENT SALE

A Sears monument says so much, so beautifully.

Antique Gray Monument
40" x 24" overall size
Reg. \$289.95
NOW ONLY \$259.88

Antique Gray Marker
24" x 12"
Reg. \$84.95 Now Only \$74.88

Diamond Red Marker
24" x 12"
Reg. \$99.95 Now Only \$89.88

Bronze Marker—Imperial Line
24" x 12"
Reg. \$124.95 Now Only \$109.88

Skambinkite arba rašykite susitikimui jūsų namuose jūsų patogumui! Į kainą įskaitytas pristatymas 50 mylių spinduliu nuo krautuvės (išskyrus kapinių sąskaitas). Naudojantis Sears Convenient Credit Plan.

Send for Free Brochure
and further information

Name _____
Address _____
City _____
Phone _____

Išpardavimas iki
birželio 15.
Sears
West 110th-Lorain
251-3100

L.T.M. ČIURLIONIO ANSAMBLIO DIDYSIS KONCERTAS

1971 m. gegužės 22 d. (šeštadienį), 7:30 val. vak. (punktualiai)
NAUJOS PARAPIJOS SALĖJE — 18022 NEFF ROAD

PROGRAMOJE:

MISŖUS, VYRŲ IR MOTERŲ CHORAI SU SOLISTAIŠ, TAUTINIAI ŠOKIAI, KANKLIŲ IR PŪCIAMŲJŲ INSTRUMENTŲ ORKESTRAS.

Šis koncertas skiriamas Čiurlionio Ansamblio išvykai į Pietų Ameriką paremti.

ĮSIGYKITE
IŠ ANKSTO.

GAUNAMI: Šv. Jurgio parapijos salėje po liet. pamaldų ir prie įėjimo.

Kviečiame visus tautiečius dalyvauti.

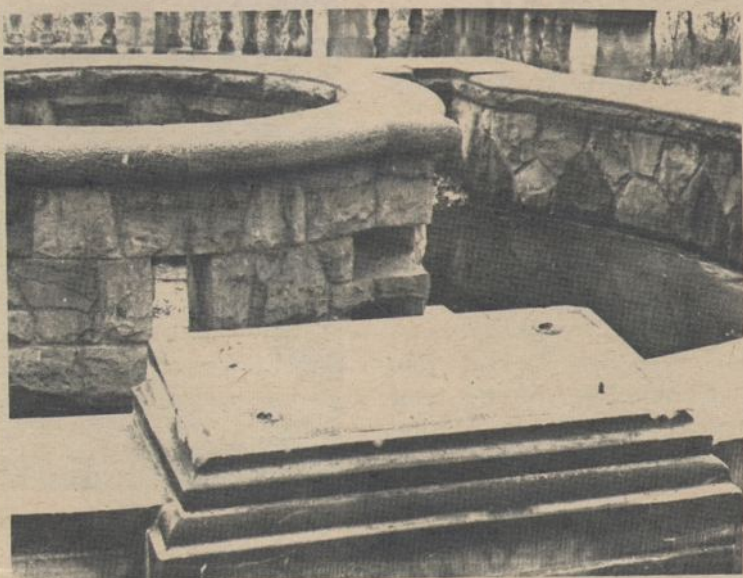
KVIETIMAI: 6, 5, 4, 3 dol., moksleiviams 2 dol.

UŽSAKANT TEL. skambinti: J. Malskis — 486-9165, I. Bublienė — 481-8854, V. Plečkaitis — 731-7699, F. Eidimtas — 692-1129.

O. Jokūbaitienė — 681-9143.

Č. A. IŠVYKOS P. AMERIKON VYKDOMASIS KOMITETAS

Po koncerto pasivašininimas.

Vandalai nuplėšė varinę lentą nuo DLK Birutės fontano lietuvių darželyje.
V. Bacevičiaus nuotrauka

KULTŪRINIAME DARŽELYJE ŽALOJA PAMINKLUS

Lietuvių Kultūrinio Darželio metiniame susirinkime gegužės 9 d. dalyvavo apie 20 asmenų.

Į darželio sąjungą įstojo ALT Clevelando skyrius, atstovaujamas pirmininko A. Pautienio, Skautininkų Draugovė, atstovauja N. Mockuvienės, LB I Apylinkė, atstovaujama F. Eidimto ir Ramovės Clevelando sk., atstovaujamas pirmininko V. Knistauto, A. Jonaičio ir A. Mikoliūno. Taip pat į Darželio sąjungą įstojo ir pavienių asmenų.

Darželio pirmininkas K.

Karpius pranešė, kad 1973 metais birželio mėnesį su eis 40 metų nuo Jono Basanavičiaus paminklo pastatymo Darželyje, o šįmet su eis 35 metai nuo Lietuvių kultūrinio darželio galutinio užbaigimo ir pašventinimo iškilnių. Šią vasarą yra ruošiamas Vieno Pasaulio Diena, kurioje dalyvauja visų darželių sąjungos ir svečiai.

R. Premeneckienė pranešė, kad Lietuvių Darželyje nuo Vinco Kudirkos biusto nuplėštas varinis užrašas, o nuo Kunigaikštienės Birutės fontano taip pat nuplėsta varinė užrašų lenta. Žydų darželyje visos užrašų lentos nuplėštos, o negrų darželio neseniai pastatytas Booker T. Washington, negrų kultūrininko, biustas buvo susprogdintas.

Darželių Federacijos susirinkime miesto parkų viršininkas Ralph Veverka pranešė, kad miestas yra sunkioje finansinėje padėtyje ir paminklų apsauga bei darželių valymas pasidarė nebeįmanomas. Jis siūlė, kad jei kurios tautos turi vertingų paminklų, juos gali perkelti kur nors į saugesnę vietą. K. Karpius pasiūlė darželio valdybai surasti biustų liejyklą ir padaryti Basanavičiaus, Kudirkos ir Maironio biustų kopijas iš nebrangios medžiagos ir jas pastatyti Lietuvių Darželyje, o originalus patalpinti saugioje vietoje. Tam pasiūlymui susirinkimas pritarė.

Susirinkime dalyvavę Gaubaitienė, Blynas, Eidimtas, Mikoliūnas, Jonaitis ir kiti kalbėjo, ragindami kovoti su nematomu Lietuvių Darželio priešu, bandyti eiti su petijomis į Clevelando miesto valdybą ir kaip mokesčių mokėtojai reikalauti apsaugos kultūriniais paminklais.

R. Premeneckienė pažadėjo nuvažiuoti į Washingtoną šio mėnesio pabaigoje iškelti šį klausimą Amerikos pareigūnams, paaiškinant, kad šie kultūriniai darželiai yra vieninteliai pasaulyje ir juos kaip istorinius paminklus reikėtų išsaugoti ateinančioms kartoms. Taip pat parodys jiems nuotraukas, padary-

tas V. Bacevičiaus, kur matomi tų paminklų sužalojimai.

Darželio valdyba ateinančioms metams buvo perrinkta ta pati. Darželio pirmininkas 1971 metams yra K. Karpius, vicepirmininkai: J. Sadauskas, R. Premeneckienė ir V. Braziulis sekretorė — M. Trainauskaitė ir Darželio atstovės S. Knistautienė ir Birutė Dauper.

Lietuvių Kultūrinio Darželio sąjunga nutarė paskirti iš kasos 10 dolerių Čiurlionio Ansamblio išvykai į Pietų Ameriką. (rp)

STAMBI PARAMA ČIURLIONIO IŠVYKAI

James D. Ireland, Elizabeth Ring Mather and William Gwinn Mather Fund

prezidentas, I. Bublienės kontaktuotas ir prisiminęs Čiurlionio ansamblio koncertą 1958 m., kuris buvo suruoštas jo motinos rezidencijoje, ansamblio išvykai į P. Ameriką paremti paskyrė stambią auką.

VAKARIENĖ IR ŠOKIAI

Gegužės 15 d. Naujosios parapijos salėje įvyks mokyklai paremti vakarienė ir šokiai. Nuo 7-1 val. Gros Jono Pažemio orkestras "Sūkuryš".

Visi maloniai kviečiami, ypatingai šią mokyklą lankančių vaikų tėvai. Bilietus platina visos motinos, kurių vaikai lanko Naujosios liet. parapijos kasdieninę mokyklą. Stalų nereikia iš anksto užsisakyti. Auka \$10.00 dviem asmenims.

PAMALDOS UŽ A. A. GEDIMINĄ EIDUKAITĮ

Prieš keturis metus, gegužės 19 d., Vietname žuvo a. a. Gediminas Eidukaitis. Už jo vėlę bus laikomos šv. Mišios gegužės 19 d., 8 val. ryto Naujosios parapijos bažnyčioje ir gegužės 20 d., 8 val. ryto šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

• VINCAS VAIČAITIS prašo paskelbti, kad korespondentas (ag) korespondencijoje "Golfinkai pradeda sezoną" (Dirva nr. 36) klaidina skaitytojus, pridėdamas prie jo pavardės inžinieriaus titulą.

AKRON

BUS ĮVAIRIŲ KEPSNIŲ

Summit Mall Prekybininkų Sąjunga rengia tarptautinį kepsnių parodavimą gegužės 22 d., šeštadienį, 10 val. ryto iki 9:30 val. vakaro, Summit Mall prekybos namuose, 3265 W. Market St., Akron, Ohio.

Akrono lietuvius šioje mugėje atstovaus Birutės Studijų Draugija. Vietos lietuvės iškeps šiam reikalui įvairių kepsnių: sausainių, "ausiukų", tortų, pyragų "grybukų" ir kt. Kadangi lietuvių geras pasirodymas tarptautinėje mugėje yra lietuvių garbės reikalas, tai komitetas kviečia Akrono ir apylinkių lietuvius į mugę gausiai atsilankyti ir paremti.

Komitetą sudaro: pirm. P. Kazlauskienė ir nares — O. Kirtiklienė ir S. Walzek.

NAMŲ RUOŠA IR PAGELBA VIRTUVĖJE

Mes esame suinteresuoti samdyti žmonius, kurie norėtų dirbti pilnu arba daliniu laiku, bet negalėjo gauti darbo dėl kalbos nemokėjimo. Jūs būsite išmokinami darbu virtuvėje ar namų valymo darbams mokančio jūsu kalbą. Mes taip pat galėtume padėti jums išspręsti susisiekimą problemas.

SUBURBAN PAVILION, INC.
20265 EMERY RD. 475-8880

WAITRESSES—EXPERIENCED or will train. Age 21 to 35. Day and night shift available.

Call 216-851-0142 or
216-881-3577

(36-38)

SCALE SERVICE MECHANIC

Experienced. Earnings of \$10,000 per years or more if willing to work. Many excellent benefits. Call (419) 422-4779 for interview.

CHUCK HOLTGREVEN SCALE CO.
Findlay, Ohio

(36-39)

• Perkant ir parduodant namus kreipkitės į Ed. Čapą — Capas Realty So., tel. 732-8242.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Visais gyvybės, sveikatės bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų-investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKSTAS PALŪKANAS UŽ PADETUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DR. V. RAULINAITIENĖ NAUJOSE PAREIGOSE

Viena keturių moterų, nesenai JAV Prezidento R. Nixon aktais, paskirtų į aukštus Federalinės valdžios postus, yra dr. Valerija Raulinaitienė.

Chicago Tribune rašo: "Dr. Valerija Raulinaitis, Lietuvoje gimusi Chicago gydytoja, skiriama direktore, Lech Farm Road Veteranų Administracijos ligoninė, Pittsburgh, su met. atlyginimu \$34,695".

Dr. V. Raulinaitienė nuo 1962 m. yra Downey Veteranų Ligoninės (Illinois valstijoje) direktore ir už sumanų ligoninės administravimą pereinamais metais buvo išskirta, kaip viena šešių moterų, dirbančių JAV Fed. valdžios žinybose ir apdovanota Womens Award žymeniu.

Džiaugiantis dr. V. Raulinaitienės asmenybe, sugėbėjimais ir pasiekimais,

malonu pastebėti, kad Lietuvių Tautiniai Namai, Chicagoje šio pavasario sekmadienio popiečių programoje, gegužės 23 dienos popietę yra paskyrę pabendrauti su dr. V. Raulinaitiene. Popietės dalyviai turės malonią progą arčiau susipažinti su ją bei josios pažiuromis, mintimis ir polėkais, išskilusiais ją į minimas pareigas ir titulus.

Dr. V. Raulinaitienė jau ne kartą buvo "pirmoji moteris JAV", kaip skelbė amerikiečių spauda ir žinių tarnybos. Taip, dr. V. Raulinaitienė buvo pirmoji moteris JAV, gavusi paskyrimą Veteranų Ligoninės medicinos štabo viršininku, direktoriumi, pirmoji iš visos plačios veteranų administracijos, gavusi minėtą žymenį, nūn, kaip pastebi Chicago Sun-Times, pirmoji moteris gaunanti Vet. ligoninės direktoriaus pareigas!

M. Valiukėnas

P A D Ė K A

Mūsų brangiam vyrui, tėvui, tėvukui ir uošviui
Maj. ANTANUI JONAČIUI

taip netikėtai ir staigiai mus didžiam liūdesyje palikus, dėkojame kun. Kęstučiui žemaičiui suteikusiam jam paskutinį patarnavimą šioje žemėje: Už maldas koplyčioje, už gedulingas pamaldas ir palydėjimą į Visų Sielų kapus.

Dėkojame muzikui Alfonsui Mikulskiui ir vargonininkui Pranui Ambrazui už violončelės ir vargonų muziką gedulingų mišių metu.

Sirdingas ačiū už pareikštas užuojautas: Vyriausios Skautininkės Lilei Milukienei, Seserijos Vadijos narėms, Čiurlionio Ansamblui, Dirvai, Vilties Draugijai, Clevelando šaulių kuopai, Vasario 16-tos Gimnazijos 142 rėmėjų būrelio nariams, Neringos ir Pilėnų tuntams, Clevelando skautininkėms-skautininkams, Čikagos skautininkėms ir visiems karsto nešėjams.

Nuoširdžiausia padėka Radijo Valandėlės Vedėjui Juozui Stempužiui už pareikštą užuojautą radijo bangomis ir taip gražiai pravedusiam paskutinio atsisveikinimo valandą.

Dėkojame tarusiems atsisveikinimo žodį: Feliksui Eidimtui, Antanui Mikoliūnui, Dr. Kaziui Pautieniui, tuntininkai Nijolei Kersnauskaitei, Aldonai Augustinavičienei, Vladui Knistautui, Veronikai Nagevičienei, Edvardui Malcanui ir Pranui Karaliui.

Mūsų gili padėka Dr. Kaziui Pautieniui už parodytą nuoširdumą ir mūsų visų globą laidotuvių metu.

Ypatinga mūsų padėka mieloms Clevelando birutietėms taip nuoširdžiai ir gražiai pavaišinusioms pusryčiais visus laidotuvių dalyvius, ir klebonui kunigui Angelaičiui leidusiam pasnaudoti parapijos sale.

Nuoširdžiai dėkojame visiems mūsų mieliems draugams pareikšusiems mums užuojautas žodžiu, laiškais, prisuntusiems gėles, aukojusiems Lietuvių Fondui, Vasario 16 gimnazijai, šv. Mišioms, taip gausiai dalyvavusiems laidotuvėse, mus atjautusiems ir guodusiems mūsų gilaus skausmo valandoje.

Liūdesyje pasilikę,

**žmona Izabelė, duktė Rimgailė,
žentas Donatas, sesuo Antanina
ir anūkėlės Audrutė ir Rūtėlė**

P A D Ė K A

Mano mylimai motinai

A. A.

MARIJAI GRUŠNIENEI

mirus, nuoširdžiai dėkojame visiems mūsų mieliems prieteliams, kurie lankė velionę ligoninėje, užjautė mus mūsų gyvenimo skaudžioje valandoje ir palydėjo velionę į amžino poilsio vietą. Mūsų nuoširdi padėka visiems, kurie taip nuoširdžiai pagerbė velionę užprašydami šv. Mišias, pasiųstas gėles, aukas New Yorko Kultūros židinio Statybos Fondui ir pareikšusiems mums užuojautą žodžiu, laiškais ir spaudoje.

Sirdingai dėkojame klebonui kun. Petrauskui, aukojusiam gedulingas šv. Mišias ir kun. Piktur-nai lankiusiam velionę ligoninėje.

Nuoširdus ačiū Marytei Šalinskienei už patarnavimus palydint velionę į amžino poilsio vietą.

**Sūnus Arnoldas, marti
Gertrūda ir anūkas Tomas
1142 N. Parkwood,
Wichita, Kansas 67208**

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SAJUNGA

SAVO SUVAŽIAVIMO PROGA
RUOŠIA IŠKILMINGĄ

BALIŲ

GEGUŽĖS 29 DIENĄ

PHILADELPHIJOJE,

SHERATON HOTEL,

1725 J. F. KENNEDY BLVD.,

**Pradžia 8 val. vakaro. Baliaus metu gros
neolitanų orkestras iš Chicago ir
dalyvaujant solistei Vandai Stankienei.**

ĮEJIMAS 12 DOL. ASMENIUI.

Kviečiame lietuvių visuomenę gausiai atsilankyti. Bilietus iš anksto galima įsigyti pas ALT S-gos Seimo rengimo Komiteto pirmininką Vincentą Gruzį, 1025 W. Wingohocking St., Philadelphia, Pa. 19140, telef. GL 7-1533 ar skyriaus pirmininką Vytautą Matonį, 872 N. Woodstock St., Philadelphia, Pa. 19130, telef. CE 6-7923.

Baliuje bus progos ne tik pasilinksinti, bet ir susitikti senai matytų draugų bei pažįstamų atvykusių iš visos Amerikos, Rūbai vakariniai.

Solistė Vanda Stankienė.

Dirvos skaitytojų Giedrės ir Jono Stankūnų sūnelis Darius, 14 mėnesių amžiaus, užaugęs bus rimtas Dirvos skaitytojas...

• Elenos Vasyliūnienės pavardė buvo praleista po straipsniu "Koncertas, kokio dar niekad nėra buvę" (Dirva nr. 36). Atsiprašome.

NEW YORK

LAISVĖS AUKA

Birželio 12 d., 7 val. vak. L.A.S. New Yorko skyrius, sąryšy su Birželio tragedijos priminimu, ruošia dail. Jurgio Juodžio paveiklo "Laisvės Auką", vaizduojančią Simo Kudirkos tragediją prie Amerikos krantų — pristatymą New Yorko lietuviams.

Paveikslą atidengs Liet. gen. konsulas L. Šimutis. Paskaitą skaitys inž. Vilius Bražėnas. Programą praves dailiojo žodžio menininkė Irena Vebraitienė. Salė bus dekoruota ir išpuošta dail. Jurgio Juodžio Laisvės kovų paveikslais.

Galima bus įsigyti Laisvės Aukos paveiklo spalvota reprodukcija.

Paveiklo pristatymas ir minėjimas įvyks Christ Congr. Church salėje, 89 Rd. ir 91st, Woodhaven, N. Y.

• Lietuviškai vasarvietei Cape Cod vasaros sezonui ieškoma šeiminkė-virėja ir 2 mergaitės tvarkyti kambarių ir padavinėti maistą į stalą. Kreiptis Marija Jansonas, 15 Rosedale St., Dorchester, Mass. 02124. Tel. 288-5999.

CHICAGO

NEPAPRASTAS SUSIRINKIMAS

Gegužės 15 d., šeštadienį, 6 val. vak., Lietuvių Tautinių Namų laikinoje būstinėje, 7108 So. Rockwell Ave., Chicagoje, šaukiamas Lietuvių Tautinių Namų narių ir prijauniančių nepras-tas susirinkimas.

Susirinkimo metu bus pristatytas naujai užpirtas Lietuvių Tautinių Namų reikalams pastatas. Taip pat bus patiekta šiam pastatui pertvarkyti planas ir jo įvykdymo sąmata.

Po susirinkimo (7 val. 30 min. vak.) bus bendra LTN narių ir jų bičiulių vakarinė. Vakarienes programą mielai sutiko praversti aktorius Kazys Veselka.

LTN direktorių taryba ir valdyba maloniai kviečia visus narius su šeimomis ir visus jų prietelius, besidominčius LTN Chicagoje įsigyju, asmeniškai dalyvauti susirinkime - vakarieneje ir savo pasiūlymais, o taip pat ir finansine parama padėti LTN Valdybai perkamąjį pastatą geriausiai ir trumpiausiu laiku sutvarkyti.

DETROIT

• Čiurlionio Ansamblio koncerto bilietus platina šaulių kuopų valdybos nariai, moterų sekcijų šaulės ir Vladas Pauža "Neringos" krautuvėje. Taip pat bus galima bi-

lietus įsigyti ir koncerto dienoje gegužės 16 d. Crestwood mokyklos patalpose.

Pageidautina bilietais apsirūpinti iš anksto.

• Baltijos Tunto izdininkas Jonas Asminas šv. Jurgio skautų sueigos metu už ilgalaikį skautų Jamboree fondo naudai darbą buvo apdovanotas Tėvynės sūnaus žymeniu.

Taip pat buvo atžymėti šie skautai: Vytautas Kanelis, Jonas Naujokaitis, Algirdas Skrebutėnas ir Antanas Paškus gavo Ažuolo mokyklos baigimo pažymėjimus. Jonas Naujokaitis ir Algis Tumas buvo apdovanoti pažangumo žymeniais. Skautų vadovai — skautai vyčiai: Edvardas Sventickas, Antanas Paškus ir Robertas Selenis apdovanoti Vėliavos žymeniais.

ŠOKIŲ LAIMĖTOJAI

"Švyturio" šaulių kuopos surengtame vakare konkursiniame valso šokyje dalyvavo 11 porų ir premijas gavo: I -- Juozas Jankauskas ir Vėra Kulbukienė. II -- Jonas Acus ir Ada Teličienienė ir III -- Nelė ir Klemensas Urbšaičiai.

Tango šoko 5 poros. I premiją teko Nelėi ir Klemensui Urbšaičiams. II -- Jonui ir Birutei Leonavičiams ir III -- Jonui ir Bronei Poškams.

Polką šoko jau 7 poros. I premija teko -- Romui Mačioniui ir Leokadijai Banaitienei II -- Petrui ir Jadvygai Rukštelėms ir III -- Jonui ir Uršulei Brokams.

Įvertinimo komisiją sudarė: Vladas Selenis, Lidiya Mingėlienė ir Stasys Malinias.

VASAROTOJŲ DĖMESIUI

Garsaus Cape Cod Kurorto Lietuviškos Vasarvietės Vilos Audronė savininkai Dr. Ed. ir Marija Jansonai praneša, kad vila Audronė šiemet atidaroma vasarotojimui nuo birželio mėn. 26 dienos iki rugsėjo mėn. 18 d. ir jau dabar priima užsakymus. Kreiptis: Dr. Ed. Jansonas, 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124, tel. (Area 617) 288-5999.

AUKOS DIRVAI

Atnaujindami prenumeratorą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

A. Karpinskas, Madison ...	2,00
V. Paukštys, West Hill ...	2,00
F. Tallat-Kelpša, Chicago ...	5,00
A. Mulicis, Cleveland ...	2,00
G. Žukauskas, Chicago ...	3,00
H. Gavorskas, Maracay ...	10,00
R. Giniotis, Waukegan ...	7,00
B. Vaičiaitis, Winnipeg ...	2,00
L. Jankauskienė, Mountinside ...	3,00
J. Šiaučiūnas, Cleveland ...	2,00
A. Mikulskis, Cleveland ...	5,00
S. Jucas, Hot Springs ...	3,00
R. Leparskas, Detroit ...	4,00
H. Misliauskas, Media ...	2,00
D. Kalėda, Gary ...	1,00
O. Kremeris, Chicago ...	2,00
J. Kaseliūnas, Medellin ...	2,00
V. Bagdonas, Oak Lawn ...	7,00
M. Vaišnys, Philadelphia ...	5,00
J. Šlapelis, Cleveland ...	2,00
V. Vilčins, Racine ...	2,00
P. Stempužis, Cleveland ...	2,00
V. Adams, Akron ...	2,00
Liet. Taut. Akad., Samboris Chicagoje ...	10,00
M. Mažeika, St. Joseph ...	2,00
V. Izbickas, Westwood ...	5,00
J. Venys, W. Germany ...	1,00
Liet. Fondo Vajaus K-tas, Detroit ...	10,00
P. Valtnas, Torrington ...	2,00
B. Dūda, Los Angeles ...	2,00
A. Mantautas, Brockton ...	1,00
N. Young, Tuscon ...	2,00
G. Balanda, Detroit ...	5,00
V. Sederavičius, Omaha ...	2,00
C. Pocius, Columbus ...	2,00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

GERIAUSIAS VĖIKALAS APIE LIETUVĄ ANGLŲ KALBA, redaguotas dr. Alberto Geručio, 460 psl. Kaina 12 dol. Užsiskaitant per LNF — 10 dol. Čekius rašyti: Lithuanian Independence Fund, Inc., 87-80 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421.